

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izjave vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrt leta 1.50 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katoškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Inserate se plačujejo od enostopne petivrstice za enkrat 24 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petivrstica 24 vin., Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Nekoliko misli o kmetiskem stanu.

Priobčil A. Kosi, šolski ravnatelj.

O veliki važnosti kmetkega stanu, oziroma poljedelstva, vobče se pač menda nikoli ni toliko govorilo in pisalo, kakor uprav sedaj v času svetovne vojske. In najsi se tudi ne govori in ne piše o kmetu toliko javno, kolikor bi se imelo o njem povedati, vendar se vsaj na tihem priznava veliki pomen onega stanu, ki

ne boji se dneva teže,
ki orje, seje in sadi,
gospodi mestni kruha reže,
ovočje sladko ji deli.

Ker se kmet ne gleda rad kakor kaka nečimur na mestna dama, dolgo v ogledalo, marveč se tu ali tam le tako površno ozre vanj, zato naj v naslednjem tudi nakratko predočim nekoliko sličic iz njegovega življenja in delovanja, morda se da tu ali tam kaj popraviti, morda zapazi na sebi in na svojem stanu kako hibo, ki ni prirojena in se da odstraniti. Ako bom s svojim kratkim spisom, v katerem se dotaknem tudi drugih činiteljev, ki zdrav razvoj kmetkega stanu pospešujejo ali ga ovirajo, v tem ali onem oziru kaj koristil, dosegel sem ž njim, kar sem name-raval.

Kmetijstvo je glavni stebel človeškega življenja in obstanka narodov; ono je živi in neusahljivi vir, iz katerega zajemajo narodi in države vedno novo moč, po katerem se spopolnjujejo in pomlajujejo.

Kmetiski stan nas varuje lakote in pomanjkanja in je najbolj naravna pot do blagostanja. Resnico teh besed nam potrjuje dovolj krepko sedanja svetovna vojska.

Komur je mar sreča človeštva, v komur tli iskra ljubezni do bližnjega, komur je blagor domovine in hoče povzdignuti njeno veljavo, čast in slavo, ta bo ostal vedno največji prijatelj onih ljudi, ki nam v potu svojega obraza pridelujejo vsakdanji kruh.

Sedanja vojska je že pa še bo uverila o veliki važnosti kmetkega stanu tudi one kroge in člane človeške družbe, ki še do sedaj tega niso pojмили.

Kdor je s paznim očesom motril naše družabne razmere, moral je s strahom opaziti, da je kmetiski stan v poslednjem času vedno bolj propadal in biral, da se je pogrezoval v neznosne dolge, s kratka: pred letom še zdravo in krepko telo kmetkega stanu je začel razjedati črv, ki mu je pretil s pegubo.

Vzroki, zakaj kmetiski stan propada, so zunanji in notranji. K zunanjim vzrokom prištevamo n. pr. vremenske neizgode, kakor toča, povodenj, mraz itd., ki ponekod leto za letom uničujejo kmetu njegove pridelke ter mu tako jemljejo veselje do dela. Naravno je, da postane kmet, ako vidi, da njegovo trudapolno delo le malo ali nič ne izda, sčasoma nezadovoljen, in obupen. Posledica tega pa je, da se pobit in potrta ne nemi usodi: mladi ljudje, bodisi njegovi svojci ali drugi, videč in čuteč kmetovo nezadovoljnost in obupnost, si iščejo lažji kruh, silijo trumoma v mesta ter se posvetijo drugemu, ne pa kmetickemu stanu.

Z begom mladih ljudi s kmetov v mesta trpi kmetiski stan radi tega neizmerno škodo, ker izgubi kmet s tem najboljše in najzanesljiveše delavne moči. Zato je tako težko dobiti zanesljive in zveste posle in oni, ki so kmetu na razpolago, zahtevajo neprimerno visoke plače, ne čutijo z gospodarjem, marveč hodijo zvečine svoja pota.

Med notranje vzroke propadanja kmetkega stanu računamo v prvi vrsti premajhno izkušnost mladih ljudi, ki jim stari izročajo gospodarstvo. Stari ljudje, boječ se za svoj obstanek, zahtevajo prevelike izjemke, mladi pa v nadi, da bode gospodarstvo vrglo dovoli dobička za njih in za starce, se lahkoverno udajo in ako potem potrkajo na vrata mladega gospodarja razne neizgode, da gospodarstvo ne gre gladko naprej, je nezadovoljnost tukaj. Stari zahtevajo: Daj mi, kar mi gre!, mladi pa reko: Nimam!

K nadaljnim vzrokom, zakaj kmetiski stan propada, je zlasti pri nas Slovencih, premajhna izobrazba kmetova v gospodarskih rečeh. Dočim drugi stanovci veselo napredujejo in uporabljajo pridobitve novejšega časa, hodi naš kmet z majhnimi izjemami po starih, izhojenih potih ter se drži gesla: O vak so naši starci delali, pak so vsega mnogo imali!

Z ozirom na zahtevo po kmeticki naobrazbi bo treba tudi preosnove ljudske šole na kmetih. Četudi

je upravičena zahteva, da imej ljudskošolski poduk značaj splošnosti, vendar se je treba pri pouku mladine ozirati tudi na potrebe njenega prihodnjega poklica.

Ne imeli bi prav, ako bi trdili, da se omika po novodobni šoli ni povzdignila, a z vso resnostjo si upamo trditi, da ni bilo prav, da se v šolskem zakonu leta 1869 v učnem načrtu za ljudske šole ni delala razlika med kmetickimi in mestnimi šolami.

Kmetickim šolam bi se moralo že po oblastvenih predpisih in naredbah nuditi več prilike, vzbujati v mladih ljudeh ljubezen do kmetkega stanu in njegovega dela. Na misel mi prihajajo tukaj resnične besede, ki jih je izpregovoril v tem oziru l. 1883 grof Belcredi v državnem zboru na Dunaju. Ta mož pravi: „Gotovo je jako važno, da se mladini že pri prvem pouku položi v srce kal zadovoljnosti, da postane zadovoljna in srečna v svojih razmerah v tistem poklicu, ki si ga bo večina izvolila.“

Uprav, ko to pišem, mi pride v roke prva številka letošnjega „Mira.“ Ondi čitam besede, ki so mi takorekoč iz srca govorjene. Dotični pisec — gotovo dober poznavatelj kmetickih razmer — izvaja: „Novodobna šola na kmetih naj že v mladih srcih vaških otrok vcepi iskreno ljubav do domače grude, do očlove kmetke hiše. Potem bodo taki otroci tudi raje ostali doma. Z veseljem se bodo poprijeli domačega kmetkega dela, ponosni bodo na svoj kmeticki stan, in le malokateri bodo — prisiljen — zapustil očelov dom, iskal srečo v velikomestnem življenju.“

LISTEK.

Vojni spomini.

(Napisal Januš Holan.)

(Dalje.)

Krog in krog gradu je bila zasajena gosta, trnjeva živa meja, ki je imela samo dva, precej ozka prehoda. Pri sprednjem preseku žive meje se je kar trlo kozaških jezdecev na mršavih kljusetih, vsak je hotel biti prvi na grajskem dvorišču. Seveda, ti muštačasti rogovileži so se rili med seboj in za nekaj minut tako zagostili uhod, da prav nobeden ni mogel ne naprej in ne nazaj. To njihovo suvanje, medsebojno psovanje in prerekanje za prednost je bila moja rešitev. Bosonog, s čevlji v roki sem čakal v trepetu groznih gostov, ki me bodo pobili in povrh še iztaknili oči. K Bogu sem obupno vzdihnil. Od zadaj je peketnilo po grajski stezi. Pred menoj je prestrašeno začudeno postal avstrijski dragonec, sedeč v sedlu in drugega konja vodeč praznega za uздо. Spogledala sva se, razumela brez besedice in jaz sem z niso naglico planil na praznega konja.

Z bosimi nogami sem se tesno oklenil konjskega trebuha in v valovitih skokih sva izginila hitro iz grajskega dvorišča na cesto. Kozaki so zapazili ta pobeg. Parkrat je počilo za nama, krogle so frkale mimo ušes. Nekaj jezdecev jo je ubralo za nama, slišati je bilo naglo udarjanje kopit. Trdo sem stisnil čevlje v roki, moj spremljevalec je pa poteg-

nil sabljo in ubrisal s platiščem po konju, da bi ga pognal v hujši dir. Konjske noge so se dotikale komaj tal, tako sva drvila po cesti. Dragonec pred menoj in jaz za njim. Preganjanci so vpili za nama; cepet njihovih konj mi je udarjal vedno razločnejše in bliže na uho. Ozreti se nisem mogel. K Bogu sem vavlel vzdihne, da bi mrcine le streljale ne. Cesta se je vila precej časa ravno in ta plan mi je v diru šepetal smrt in izgubo oči!

Od židovske gostilne ob cesti se je naenkrat tu odcepljala na desno poljska, ozka steza.

„Na desno!“ sem viknil dragoncu in konjska kopita so planila na travnato-mehka tla. Kakih tisoč korakov od ceste je rastle na močvirnatem travniku priflikavo jelšje in visoka trstika. V to naravno kritje sva se spustila in smuknila s konj. Blato je plusknilo kvišku, pa počenila sva oba močno utripajočih src. Znoj nama je kar lil s pereče razgretih obrazov, prsi so lovile sapo in noge so se tresle v grozni negotovosti: so li naju kozaki spasil ali ne? Nekaj hrabrejši dragonec je pobulil med trstikami in mi šepnil:

„Jih ni videti, zdijvjal so gotovo naravnost po cesti.“

Poltema je obšla ravan in močvirje ter naju, uboga begunca, varno prikrila preganjalcem. Blatne noge sem si obrisal ob trstike in obul čevlje, ki jih na begu, hvala Bogu, nisem izgubil.

Sedaj še le sem rešitlju krepko stisnil roko s toplo zahvalo, da me je rešil gotovega jetništva in smrti. Povedal mi je, da služi pri divizijski kavaleriji. Tudi on je počival utrujen v hlevu pred gradom, ko so pridrveli v mestece kozaki. Meni podar-

jenega konja je že nasedlanega ujel na grajskem vrtecu. Pojasnil mi je, da sem jaz moral spati nad 8 ur in naši so ostavili Glynjane kmalu popoldne.

Med temi pomenki je sililo v ospredje drugo vprašanje: Kam pač iz tega močvirja? Kje dobiti naše čete? Dragonec je silil nazaj na cesto, a temu pa sem se jaz odločno protivil in obveljala je moja. Konja sva težko izvlekla iz močvirja in stopala peš po v temo zavitem travniku, neznano kam.

Čez nekaj časa sva zajahala in pustila konja stopati, kamor sta hotela, da je le šlo naprej. Na tej planjavi ni bilo žive duše, ne bajte, niti luč kakega ognja ni zabliskala od nikoder. Ta ježa v vedno gostejši temi, brez najmanjšega kažipota, v golo negotovost, je bila zame nekaj groznega. Govorila nisva nič, se tudi nobenemu ni ljubilo. Konja sta stopala prepočasno, pognala sva jih bolj na desno in v trab.

Dolgo časa sva jezdila v diru. Daleč na desno se je tupašam nekaj trenutno posvetilo. Zdirjala sva v tej smeri. Luč je švigala vedno gostejše in razločnejše.

„Če je luč, so ljudje, naj bo že kdor hoče“, je menil dragonec ter se urneje pognal žival. Res, dobila sva ljudi, še avstrijske vojake, ki so užigali vžigalice in skušali na straži podnetiti ogenj v zabavo in kratek čas. Povedali so nama, da kake pol ure oddol, če jezdiva naglo, prideva do gradišča, koder nočuje divizijski štab.

Dragonec je zavrnil od veselja; zdirjala sva naprej do gradu, do divizije. Cilj bega sva hitro dosegla. Dragonec je v grajskem hlevu dobil svoje tovariše, jaz sem se napotil med častnike, da povprašam po svojem regimentu. Gospodje še pozno v noči

ameriške so smernice, povdarja Wilson, toda po njegovem preverjenju je v njih rešitev tudi za Evropo. Temeljno načelo slove: enakost pravic za vse narode, najsi bodo veliki ali majhni; svoboda in samodoločba vseh narodov; vsak narod naj živi tako, kakor sam spozna za pravo in dobro. To je staro izročilo ameriške politike, bolj rečeno politike Zedinjenih držav Severne Amerike. Znano je pod imenom: Monroeov nauk. Monroe je bil od leta 1817 do 1825 predsednik Zedinjenih držav ter je proti takrat zvezanim Rusiji, Prusiji in Avstriji, ki so se hotele vmešavati v ameriške zadeve, zaklical: Amerika Amerikancem! Ameriško ljudstvo si bo samo določilo svojo usodo. To načelo o svobodi in samodoločbi narodov, ki ga Wilson imenuje Monroeovo, pa se tudi lahko označuje za Wilsonovo, smatra Wilson kot odresilno za Evropo.

Osrednji vlasti — Avstrija in Nemčija — se ne marata prepirati o tem, ali je to načelo na splošno veljavno ali ne, temveč oni ga dejansko izvršujeta. Dokaz za to je proglašanje samostojne Poljske, kateri bo sledila samostojna Albanija.

Albanija Albancem, to je glavna misel, ki prešinja oklice, ki ga je te dni izdal c. kr. avstrijski poveljnik v Albaniji, in sicer o priliki obletnice, ko so avstro-ogrske čete stopile na albansko ozemlje. Avstrija se je, tako povdarja avstrijski poveljnik, vedno trudila, da brani edinstvo albanskega ljudstva in celotnost albanskega ozemlja. Temu nasprotuje stari lokavi sovražnik, ki je kmalu po izbruhu svetovne vojske vpadel v Albanijo. Pa le majhna manjšina, to bodi povedano v čast Albanije, se je našla, ki se je na izdajalski način pridružila vsiljivcem. Velika večina je ostala zvesta Avstriji, ki se je vedno potegovala za obrambo Albanije. Avstrija je prišla v deželo kot rešiteljica. Avstrijske čete, katerim so se pridružili mnogi izmed najboljših in najpogumnejših Albancev, ne stremijo za drugim, nego za tem, da porazijo sovražnike ter da popolnoma osvobodijo albansko deželo.

Avstrija namerava, braneč podedovano vero, govornico in narodno posebnost albanskega ljudstva, dati deželi urejeno upravo. Ta uprava naj albansko ljudstvo, ki je vsled dolgotrajnih zmed v omiki in v gospodarskem razvoju zaostalo, pripravi in vzgoji za to, da more kmalu izvrševati pravico samouprave, ki mu pristaja. Ko bodo dani vsi pogoji za deželno avtonomijo, bo Avstrija nemudoma vpostavila albansko samoupravo ter tudi potem samostojni deželi ne bo odtegovala svojega varstva.

O miru.

Vprašanje o miru, enkrat izproženo, teče naprej. Teče sicer zelo počasi in komaj vidno, teče pa vendar. Njegov tok zavirajo naši sovražniki, ki skoro enoglasno zatrjujejo, da tako dolgo, dokler ne dosežemo zmage nad Nemčijo in z njo zvezanimi državami, sploh ne stopijo v mirovna pogajanja.

Wilson, severoameriški predsednik, se v javnosti mnogo trudi za mir! A mož je po rojstvu in mišljenju Anglež in vsi njegovi mirovni predlogi so več ali manj tako prikrojeni, kakor je po godu Angliji in njenim zaveznicam. Wilson n. pr. govori o potrebi popolne svobode in enakopravnosti vseh narodov. Njegov prijatelj četverosporazum pa hoče, da bi prišli n. pr. južnoavstrijski kraji, kjer prebivamo Slovenci in Hrvati, pod Italijo. Kako skrbi Italija za Slovence, spričuje zgodovina tlačenih beneških Slovencev.

Na Wilsonovo poslanico severoameriškem senatu, o kateri smo zadnjič poročali, se je oglasila ce-

la vrsta glasov iz raznih držav. Značilno je, kako odgovarja angleški minister Bonar Law na Wilsonovo sporočilo. Na nekem shodu v Bristolu je rekel ta minister med drugim: Wilsonov cilj je sedaj, doseči mir in ga za bodočnost zavarovati. Toda če presojamo vprašanja, ali se ne more doseči mir po potih, ki jih predlaga Wilson, nikakor ne moremo pozabiti prošlosti. Neposredno po izbruhu vojne so Nemci pometli v stran vsako sled meje, ki preprečuje vojne grozote, raztrgali so pogodbe, katere so v miru sami podpisali, polagali so v odprtem morju mine, izvršili na morju in na kopnem vsakršne zločine proti haški mednarodni pogodbi. Vojevali so se proti ženam in otrokom in podanike nepristranskih držav so ravnotako brezobzirno pobijali, kakor svoje sovražnike. V tem trenutku se nahajajo na tem, da odvedejo prebivalstvo osvojenih ozemelj v suženjstvo in kar je še hujše, oni silijo podložnike svojih sovražnikov (Poljake) k temu, da zagrabijo za orožje proti lastni deželi. Nastopiti moramo druga pota, ako hočemo v bodočnosti zasigurati svetu mir. Nemško ponudbo, da naj se pričnemo pogajati, smo odbili, ne iz veselja osvajanja ali iz pohlepa po sijajni zmagi, nismo je odbili iz sovražne zavisti ali maščevalnosti, ampak, ker bi bil mir, ki bi se sedaj sklenil, mir, ki bi temeljil na nemški zmagi in tako bi bil mir, ki bi pustil nezlomljen vojni stroj in mi bi ostali na polpoti za uspehom njihove obkrožitve. Mir bi pustil stroj v rokah istih, ki so se že cele rodove pripravljali na vojno, ki bodo pričeli z istimi pripravami in izbrali njim pripravi trenutek, da poženo svet v nov vrtinec ki ga sedaj doživljamo. Naš cilj je isti, za katerim teži Wilson. Zato se borimo in žrtvujemo naši sinovi in bratje svoje življenje. Srca našega naroda hrepene za mirom. Za mirom težimo, ki nas privede nazaj dobro ohranjene, kar pomeni, da tisti, ki se ne vrnejo, niso zastojali žrtvovali svojega življenja.

Tako angleški minister. Angleški, francoski in italijanski listi pišejo pohvalno o zadnji Wilsonovi poslanici o miru. Nemški listi pa so sprejeli ta nov Wilsonov korak precej hladno ter očitajo vladi Zedinjenih držav, da z besedo dela za mir, v dejanju pa podpira vojsko, ker Severna Amerika četverosporazumu še vedno prodaja orožje in strelivo. Spričo tega povdarjajo nemški listi, da je treba vojsko nadaljevati do končne zmage. Sovražnikom, ki hočejo Nemčiji odtrgati Alzacijo, Lotaringijo in one dele Pruske, kjer prebivajo Poljaki, boj na življenje in smrt!

Nemški vojni minister Stein je z ozirom na Wilsonove mirovne korake izjavil: Le zmagovalec bo mogel narekovati odločilen mir. Mi (Nemci) se moramo bojevati naprej in moramo dobojevali vojno, ne da bi trenili z očesom, do zmagovitega konca. Ta duh vlada tudi v vsej armadi. Ako menijo naši sovražniki, da je Nemčija s svojimi rezervami že sedaj pri kraju ali da se bliža kraju in ako stavijo na to svoje nade, bodo silno razočarani. Mi delujemo v najožjem stiku z avstro-ogrskim, turškim in bolgarskim vojnimi ministrstvom. Pri tem pa ne podcenjujemo sovražnika, temveč skušamo izslediti, kje je najbolj močan ter ga tam poraziti.

Oglasil se je tudi srbski ministrski predsednik Pašić, ki je glede na dosedanje mirovne korake rekel sotrudniku francoskega lista „Petit Parisien“ naslednje: „Trenutno ne ločim zaveznikov in Srbov nobeno vprašanje. Kadar bo prišel čas, da se bo razpravljalo o vseh tekočih vprašanjih, bomo po mojem prepričanju našli rešitev, ki bo ugodna bodočnosti skupnosti zaveznikov. Želimo, da bi dočeli mir dolgo trajal. Da se bo mogel doseči, morajo zavezniki (tj. četverosporazum), če zahtevajo, naj se reši narodno načelo, s svoje želje omejit, ker bi prena-

Albanija Albancem.

Predsednik Wilson je v svoji poslanici ameriškem senatu obrazložil nazere, po katerih bi Evropa prišla do trajnega miru. Ameriška so ta načela in

niso spali, ampak pisali, risali in brskali po kartah. Prijazno so me sprejeli, poslušali mojo zgodbo in me po vojaški navadi pogostili s tečnimi ostanki večerje. Jedel sem hlastno kot volk, saj moj želodec že dva dni ni ničesar prekuhal razen vode. Povpraševal sem se po svojih tovariših, a vsi so nevedno odkimali z glavo.

Spal sem do jutra na dveh stolih. Pri odhodu so me povabili, naj jezdim z njimi, bom že kje iztaknil svoj polk Stražmojster mi pripelje konja s pripombo:

„Gospod, s tem krampom pač ne boste prišli daleč. Le pogledajte, še odeje nima pod sedlom; dobil vam bo žuljave obtiske in obtičal na cesti.“

Dobri mož me je še poučil, da je v selu Gaje divizijski tren. Tjekaj moram na vsak način, da dobim konju potrebno koco. Na karti sem si še pogledal to Gaje, bilo je sapramensko daleč. Hočeš nočeš moraš! Krenil sem sam na konju proti že omenjeni vasi. Dobro je zadel stražmojster, ko je nazval za ničljivo mojo žival „krampa.“

Konj je bil res dobesedno ničvreden kramp z vsemi mogočimi hibami in slabimi lastnostmi. Mrha je vedno neumno-radovedno bulila naokrog, ni ga bilo moči pognati v trab. Preklesil sem ga iz jeze po naših in rebrih, a pri krepko padajočih batinah je pobrcaval in obstal nepremično na mestu. Štatljivec je bil, mrha suholjava!

Dolgo me je pustil, da sem se mazal z jezo in potrpežljivostjo, predno je samovoljno krevsnil malo naprej. Radi upravičenih kletvic na tem potu se bom še do dobra vical; Bog mi grehe odpusti, kaj pa li sem hotel drugega. Stopal sem po prašni poti le ko-

rakoma, kot bi prevažal šmir. Srečaval sem le posamezne jezdece, ki so drveli mimo v trabu. Moje klusje je povohnilo za vsakim konjem, zapeketnilo nekaj sto korakov v dir za njim, a nato zopet postalo in tako preklicano neumno bulilo ter potrepalo z očmi. Presodil sem ga, da je v mirnih časih vozil v paru, zato mu sedaj ne diši samotno sedlo.

Posebno na cestnih ovinkih je mrcina redno postajal. Moral sem iz sedla, za uzdo sem ga vlekel in kresal nekaj časa peš poleg njega. Ze proti poldnemu je slo, jaz, samotni klativitež, nisem prehodil še niti polovice poti. Sedaj se je še pa črnotemno pooblačilo. Dež je začel padati v debelih kapljah. Moj plašč je romal z izgubljenim Lojzom bogzna kod, a mene pa je ploha brisala in prala od vseh strani. Pod streho ni bilo stopiti kam, vso plajo sem prebil na cesti v počasnem, živalsko trmastem koraku. Ko se je preletelo, sem se sam sebi usmilil do solz. Saj je vendar vse nabijalo po meni, vse nebesne in zemeljske šibe.

Kje je še bilo Gaje! Mene je neusmiljeno mrcvaril glaž; moker sem bil, da je kar curkalo od mene in truden, da sem podremaval na konju.

Na ovinku se je kljuse zopet ustavilo in ni prestopilo koraka več. Tepel sem ga, gladil in vlekel, vse zaman! Obstalo je kot pribito na cesti.

V teh trenutkih sem peneč od jeze obupaval. Zbreval sem mrcino v cestni jarek, je privezal ob brzozavni drog in se sesedel na mokra tla. Skril sem od toge pekočo glavo v dlani in stopil na ono žalostno stopnico človeškega življenja, ko je človeku vsejedno, če tudi pogine v cestnem jarku. Prav nič ni-

sem več razmišljal, ne molil, ne se hudeval, glava je mi kleknila na kolena in zaspal sem.

Spal sem trdo, nemoteno in dolgo. Take v napol spancu sem čul, predno sem se prebudil, da me nekdo prijazno-proseče kliče. Na ustih sem začutil pekoče tekočino in tedaj sem odprl oči.

V naročju me je držal vojaški duhovnik in mi kapljal na izsušena ustna grizeče hudega ruma. Okrog mene je bilo zbranih vse polno zdravnikov in častnikov. Na cesti je stala dolga vrsta upreženih vozov.

Krepko sem potegnil iz ponujene steklenice in zavest se mi je vrnila; spoznal sem, da me je pobral iz cestnega jarka slučajno mimo vozeči „Feldspital.“

Kljuse me je še čakalo privezano ob drugo, a nisem več zlezal nanj, ampak stopil v ponujeni voz, in povedal usmiljenemu kuratu svojo bridko in žalostno povest. Vozil, večerjal in spal sem pri radodarnih gostiteljih vozeče se bolnišnice.

Drugega jutra sem zvedel, da se zbira moj zelo raztrošeni regiment v Lvovu. V Lvov ni bilo tako daleč več in jaz sem hrepenel po svojem polku kot po domu. Bolnica mi je podarila še odejo za konja in poslovil sem se s toplo zahvalo. Častniki in prostaki so gledali mojega konja, mu privzdigovali noge in menili:

„Kozak je, saj nima podkev na zadnjih nogah.“

Jaz še tega pomanjkljaja na mrhi niti zapazil nisem, ker mi je bilo šeckoježno, kakega rodu in pokolenja je štatljivi grdn.

(Dalje prih.)

pete zahteve nasprotovale mislim, ki nas v tej vojni vodijo."

Tako je torej z mirovnim stremljenjem: ena roka se izteza proti miru, druga drži za meč.

Naše žrtve za domovino.

Srce pretresujočo in žalostno vest je sprejela rodbina Nedelko v Drebetincih, v župniji Sv. Andraža v Slov. gor., da je črnovojnik Fr. Nedelko, posestnik, star 40 let, vsled prehlajenja in dolgotrajne bolezni dne 29. decembra v rezervni bolnišnici št. 2-15, vojna pošta št. 2, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal. Sel je od začetka mobilizacije pod orožje, služil je v Puli, potem na italijanskem bojišču. Med tem je bil le enkrat na kratkem dopustu, da se poslovi od svojih domačih. Bil je odkritosrčenega in mirnega značaja. Kot mož in sosed je bil miroljuben in pošten in vsled tega i povsod spoštovan. Njegovo truplo počiva na vojaškem pokopališču v Bohinjski Bistrici na Kranjskem. Pokojni zapušča žalujočo ženo in nedorastlega sina v šolski dobi. Na srečno in zopetno svidenje onkraj groba nad zvezdami!

Od Sv. Jurija ob Ščavnici se nam poroča: Bidek udarec je zadel spoštovano hišo Holčevih v Okoslavcih. Sin Tonek je padel na bojišču ob Soči dne 20. decembra. Dopoldne je kot deseti in opravljal službo na straži, popoldne pa se je vlegel v svojem kritju k počitku. V spanju ga je zadela sovražna granata, ki mu je raztrgala vso prsno stran. V strašnih mukah je izdihnil. Škoda in žalost po njem je tem večja, ker je bil znan povsod kot fant-poštenjak, kot strokovno izučen tesar, dober cerkveni pevec in zvest ter vnet član domačih cerkvenih in prosvetnih društev. Postavil je pred leti staršem večidel z delom svojih rok lep, nov hram, ki naj bi bil enkrat v njem gospodaril. A božja previdnost je odločila drugače. Vsemogočni podeli zdaj vrlému mladencu večni hram božji, potrjim staršem pa vlij tolažbe v žalostna srca.

Mrtvaški zvon v Framu pri Mariboru poje dan za dnevom, sedaj tistim, ki tukaj umrjejo, sedaj vojakom, ki pomirjujejo po bolnišnicah in na bojnem polju. Poročali ste že o Matevžu Vrečko iz Loke, ki je padel v vojski. Dne 20. septembra je umrl v bolnišnici v Draču v Albaniji njegov sosed, vrl katoliškonarodni mož Gregor Pokrivač; a še le ob Novem letu smo zvedeli zanj. V ruskem vjetništvu je umrl dne 26. septembra mladenič, član Marijine družbe, Ludovik Lešnik, Uranjekov iz Frama. Dne 28. decembra je umrl v bolnišnici zopet en Ločan, Miha Knez; pokopan je v Bohinjski Bistrici. Bog naj tolaži žalujoče zapuščene rodbine in nam vrni kmalu zaželjeni mir!

V nedeljo, dne 14. januarja, smo v Konjicah položili k zadnjemu počitku Alojzija Stolekar, posestnika v Polenah. Ko nam je Italija zavrato napovedala vojno, je bil poslan na soško fronto, brant našo domovino pred izdajalci. Pa nakopal si je hudo bolezen, da se je moral priti domov zdraviti. Bolehal je okoli eno leto, smrt ga je rešila nadaljnjega trpljenja. Bil je mirnega značaja in odločnega verskega prepričanja. Zapušča žalujočo vdovo in dvoje otrok. Kakor izvem iz zasebnih poročil, je padel na tirolskem bojišču, zadet v glavo, vrl mladenič Fran Vivod, rejenec pri županu Klančniku na Brdu pri Konjicah. Padli junak je bil kaj vzoren mladenič, ud tukajšnjega Bralnega društva, nastopal je tudi s kaj dobrim uspehom pri naših gledaliških predstavah. Grobovi tulijo...

Dne 16. julija je na bojišču padel Franc Čretnik, doma iz Slivnice pri Celju. Služil je pri 7. pešpolku, pri 16. stotnji. Zadeti je bil od sovražne granate. Bili smo z njim že devet mesecev skupaj, od teh šest mesecev na italijanski fronti. Bil je zmiraj vesel. Ljubi Bog ga je v 19. letu poklical k sebi. Njegova tovariša F. Golež, doma od St. Jurija ob juž. žel., in Štefan Horvat od Sv. Urbana pri Ptuj, pošiljata pozdrave v domovino.

Franc Mlinarič iz Negove nam piše z bojišča, da je dne 16. januarja padel za domovino priljubljen četovodja Ignacij Kicmontel od 47. pešpolka. Velike so naše žrtve, a vsi se spominjamo besed velikega vojskovodje, ki je rekel: Čast Bogu, srce cesarju, kri pa domovini.

Razne politične vesti.

O našem državnem zboru, se govori, da bo sklican še komaj med Veliko nočjo in Binkošti. Zasedanje bo le kratko, pač pa bo več časa delegacijam na razpolago. Velika škoda je, da se državni zbor ne more prej sklicati, kajti nujno je potrebno, da se o preskrbovanju z živili, o načinu uradovanja in časniški cenzuri že enkrat odkrito pove resnica.

Ta teden prihajajo iz cele države odposlanstva na Dunaj, da se poklonijo cesarski dvojici. Včeraj, v sredo, so se ji poklonili tudi štajerski deželni odbor in zastopstvo kranjske dežele. V odgovorih na češka odposlanstva se je cesar najprej poslužil češkega jezika in se le za tem nemške-

ga. Odposlanstvu mesta Prage je tudi obljubil, da bo prišel ob priložnosti obiskat Prago.

Cesarjev brat Maks se je vrnil s potovanja, na katerem je obiskal Crnogoro, Albanijo in Bosno. V političnih krogih zagrebških se govori, da bo v cesarjevem imenu kmalu obiskal tudi Zagreb.

Hrvatski sabor je včeraj, v sredo, začel razpravo o udanostnem pismu, ki ga mislijo poslati novemu kralju. V takih pismih naznanjajo stranke vladarju tudi svoje želje. Vladna stranka bo izrazila željo, da se zedinijo vse hrvatske pokrajine v eno upravno celoto, opozicija pa bo zahtevala, da se privzamejo v to upravno celoto tudi vsi Slovenci. Za državo bi se s tem ustvaril najmočnejši jez proti irendenti iz Srbije in Italije.

Ogrski ministri predsednik grof Tisza je v svojem odgovoru Wilsonu izjavil, da Madžari zelo spoštujejo narodno načelo. Vladno glasilo „Pester Lloyd“ je ob tej priliki napisalo članek, ki hoče prepričati, da imajo nemadžarske narodnosti na Ogrskem naravnost raj. Čudno pa je, da celo madžarski opozicijski listi „Alkotmány“, „Nepszava“ in drugi odločno zahtevajo od vlade, da naj spremeni svojo politiko proti Slovakom. Glasilo čeških agrarcev „Venkov“ piše: Zadnja statistika je na Ogrskem našla 2.019.641 Slovakov. Od 59 poslancev v slovaškem jezikovnem ozemlju so 3 Slovaki. Srednjih šol v tem ozemlju je 33; učni jezik je madžarski. V ljudske šole na slovaškem ozemlju hodi 246.107 slovaških otrok in med njimi jih hodi samo 18.312 v slovaške šole, v katerih pa je tudi madžarsčine na teden do 18 ur. Razun tega je 978 šol za 80.363 slovaških otrok, v katerih se učijo zgolj madžarsko in 899 šol s 80.929 otroci, katerim smejo v najnižjih razredih deloma razlagati v slovaškem jeziku. Tako se tedaj slovaško vzgaja samo 8% slovaških otrok, ki se pa tudi uče madžarsko do 18 ur na teden. Pri sodiščih in vseh državnih gospodskih dobi Slovak tolmača, če uradnik ne zna njegovega jezika. Uradni jezik je pa madžarski.

Potres.

V ponedeljek, dne 29. januarja, smo imeli večkratni potres. Prvi potres je bil nekaj minut pred polnočjo, drugi ob pol dvanajstih in po nekaterih krajih so v večernih urah čutili še tretji bolj lahki potres. Najmočnejši je bil prvi potres. Ta je posebno hudo zadela slovenske kraje ob Savi. Od dosega došlih poročil so veliko škodo trpele Brežice in Krška vas. Ta nesreča je tem občutljivejša, ker se je dogodila v nenavadno mrzlem in snežnatem času. Upamo, da bodo oblasti šle nesrečnemu prebivalstvu zares velikodušno na roko ter mu ponudile vsako potrebno pomoč. Prizadetim občinam in njih prebivalstvu pa izrekamo v imenu vsega slovenskega ljudstva naše najiskrenejše sočutje!

Potres se je čutil daleč na okoli in sicer tudi v Gradcu, Ljubljani, Celoveu, Zagrebu, Polji, Trstu i. t. d.

Brežice: Potres je v ponedeljek, dne 29. januarja, naše mesto hudo prizadel: Poškodovane so skoro vse hiše, tako, da se ne more v njih stanovati. Cerkevni stolp je zelo razpokan; najbolj pa je trpelo poslopje okrajnega glavarstva. Popolnoma razrušena je ena hiša. Prebivalstvo je moralo zapustiti vse hiše in se naseliti v nepoškodovanih hišah v okolici, v vojaških šotorih, ki so jih postavili na prostem in v praznih železniških vozovih na kolodvoru. Južna železnica je dala več sto vozov za stanovanja na razpolago. Tudi vodja okrajnega glavarstva dr. Neuwirth stanuje v železniškem vozu. Pri potresu je bila zasuta ena oseba.

Krška vas pri Krškem: Najhujši potresni sunek je bil v ponedeljek, dne 29. januarja, v Krški vasi pri Krškem ob Savi. V vasi, ki šteje 500 prebivalcev, ni skoro nobene hiše, ki ne bi bila poškodovana. Nekatere hiše so popolnoma podrte, 28 hiš in gospodarskih poslopij je posebno težko poškodovanih, a vse druge hiše pa imajo močne razpoke na zidovju. Prebivalstvo je ne glede na hud mraz preplašeno bežalo iz podrlih in poškodovanih hiš in se je naselilo v drvarnicah, skednjih, hlevih in drugih gospodarskih poslopijih. Potres je zasul dva kmetjska sinova, katera pa so še živa, a težko poškodovana, izkopali izpod razvalin. Tudi za vse vaško prebivalstvo so napravili na prostem več vojaških šotorov, poljskih kuhinj in drugih priprav za silo. Ubogo ljudstvo v audem mrazu mnogo trpi.

Maribor: V ponedeljek, dne 29. januarja, je potres dvakrat precej močno zazibal tudi naše mesto. Ob 10. uri dopoldne smo čutili tri močne sunke. Smer potresa je bila od zahoda proti vzhodu. Omare in svetilke so se zagugale, pod nami pa se je slišalo neko voľlo bobnenje, kakor da bi peljali težko obložen voz. Nek mož, ki je slučajno stal ob času potresa ob Dravi, nam pripoveduje, da je videl, ko je v sredini reke voda več metrov visoko pljusnila gor v zrak, stari leseni most pa se je močno potresel. Ljudje, ki so šli čez novi most, pravijo, da se je ta most kakih 10 do 12 sekund zibal, kakor da bi težki

vozovi drdrali čezenj. Škode ni potres napravil nobene. Ob pol 12. uri dopoldne se je zemlja zopet nekoliko potresla.

Sv. Peter pri Mariboru: Dne 29. januarja, ob 10. uri predpoldne, se je čutil pol minute trajajoč, močen potresni sunek. Okna so škripala in vrata, o-mare so se majale in sv. razpelo bi skoraj padlo na tla. Ob pol 12. uri se je sunek ponavljal. Pa je bil krajši in slabši. Smer se ni natanko poznala.

Ptuj: Potres, ki je v ponedeljek, dne 29. januarja precej močno zrahljal Slovenski Štajer in bližnje dežele, smo čutili tudi v našem mestu in v okolici. Nekaj minut pred pol 10. uro dopoldne se je zemlja tako valovito potresla, da je v nekaterih hišah več reči padlo na tla. Ljudje pripovedujejo, da se je vsled potresa ustavilo v sobah več stenskih ur. Najbolj pa so čutili potres na ptujskem gradu, kjer je padlo nekaj ometa v sobah na tla.

Rogaška Slatina: Pretekli ponedeljek dopoldne okrog 10. ure, smo čutili valovit potresni sunek v smeri od zahoda proti vzhodu. Ob 12. uri je sledil drugi sunek. Škode ni nobene.

Malerodne pri Rogatecu: Tri sekunde trajajoč hud potres se je čutil v Malihrodnah ob 10. uri dopoldne v ponedeljek, dne 29. januarja.

Kozje: Hude potresne sunke smo čutili v ponedeljek ob pol 10. in pol 12. uri dopoldne. Pri nas je bil drugi sunek močnejši kot prvi.

Celje: Prestrašeni so v ponedeljek, dne 29. januarja, okrog 10. ure dopoldne bežali ljudje iz stanovanj. Zemlja se je trikrat dokaj močno stresla. Najprej smo mislili, da je to učinek artilerijskega ognja na Krasu. A ko smo videli, da so se posamezni viseči in stoječi predmeti v sobah tresli in gugali, smo takoj vedeli, da je potres. Na Graški cesti je padlo pet strešnih opek na cesto.

Na železnici: Sprevodnik južne železnice nam pripoveduje, da je za časa, ko se je čutil potres, bil v vlaku na Zidanem mostu. Voz, v katerem se je nahajal, se je močno zazibal. Osebe, ki so stale natprogi, so tudi čutile, kako se je zemlja trikrat potresla.

Italijansko bojišče.

Na italijanskem bojišču je postalo živahnejše. Ze zadnje dni preteklega tedna se je na goriški črti vršil živahni artilerijski ogenj. Vojni poročevalci so naznanjali pričetek italijanskega napadanja. A do tega ni prišlo. Pač pa so, kakor je posneti iz avstrijskega uradnega poročila z dne 30. januarja, naše čete na Goriškem dne 29. januarja uspešno napadle, in pri Kostanjevici in Vrtojbi dosegle lepe uspehe. A se bo iz teh uvodnih bojev razvila velika bitka, bodo pokazali dogodki prihodnjih dni, ako bo seveda vreme ugodnejše. — Na tirolski in koroški fronti je zapadel letos izredno visok sneg. Po nekod ga je baje od 6 do 8 metrov visoko. Pri Gardskem jezeru in v dolini reke Adige obstreljuje sovražna artilerija naše kraje. — Italijani baje dobijo na pomoč za kraško fronto dva armadna zbora francoskih napadalnih čet.

Uspeh na Krasu.

V ponedeljek, dne 29. januarja, so oddelki pešpolka št. 71, ki je sestavljen iz ogrskih Slovkov (Trenčín), vdrl pri Kostanjevici na Krasu v sovražne postojanke. Ko so premagali nekatere italijanske stotnije, so zasuli sovražne järke in se vrnili z 6 častniki, 140 možmi kot vjetniki in 2 uplenjenima strojima puškama nazaj. Vzhodno od Vrtojbe pa se je po enakem činu vrnilo več oddelkov črnovoiniškega pešpolka št. 2 iz sovražnih jarkov. Vjeli so 27 Lahov in uplenili 2 strojni puški.

Italijani se bojijo našega napada.

V italijanskih listih se vsak dan piše o name-ravani veliki ofenzivi Avstrije in Nemčije na neki fronti. List „Secolo“ piše: „Ali zadene to morda Italijo?“ Ako bi se Avstriji in Nemčiji posrečilo v Italiji tako uspešno vojevanje kot v Rumuniji, bi si obe državi svojo fronto silno skrajšali in bi imeli preko Adrije kratko zvezo z Balkanom. List „Secolo“ sodi, da bi se Italija mnogo deli časa upirala sovražnemu napadu nego Rumunija.

Slovensko-štajerski vojniki na jugo-zapadni fronti.

Janko Breznik, enoletni prostovoljec, nam poroča:

Imeli smo pravečto zimsko spanje. Kdo bi li v tem času pričakoval od nas poročila? Bili smo hripavi in nikakor razpoloženi za kaj drugega, kakor za svoj navadni posel. Živeli smo le vsakdanje življenje. Toda iz tega vsakdanjega življenja nas je kar nepričakovano vzdramilo Novo leto in začeli smo nekoliko bolj misliti na svoje drage v domačiji. Naša dejanja in odlikovanja so ostala nepoznana in slavno občinstvo bi gotovo rado izvedelo, kaj počenjamo mi in kako se merimo z našim podlim, zahrbtnim in izdajalskim polentarijem. Če tudi že tako dolgo bijemo ljut boj in se ustavljamo veliki premoči, nas še ni-

kakor ni minil pogum, korajža in veselje nad nasprotnikovo smolo. Mi slovenski Štajerci se pač zmirno postavimo in naš sloves je došel tudi že Lahom do ušes. Kadar se bijemo mož proti možu in ima besedo svetel bajonet, tedaj prevzame sovražnika nepopisna zmoglost in onemoglost, vsled česar je uspeh vedno naš, najsi se navali tolika premoč. Ako je treba na patruljo, se nihče ne obotavlja iti prostovoljno, kar je posledica, da skoro slehernega dičijo hrabrostne kolajne in poveljniška pohvalna priznanja so naš ponos. Da bi nam iztrgal kras Primorske in cele domovine, solnčno Gorico, in cvetoči, vedno bolj se razvijajoči Trst, je podvzel Lah že toliko navalov, kojih sad je uničena in do tal porušena Gorica sicer pa grozen polom. Koliko tisočev je žrtvoval za vsako ped zemlje v trdnem upanju, da bo šlo za lahkega, brez krepkega odpora. Hočeš, nočeš, mora v veliko žalost Kadorna nazaj, kadar udarimo mi korajžni slovensko-štajerski fantje nanj na višje povelje. Zastonj se mu cedijo slane po mastni pečenki, ki mu jo zmiraj krepko zasolimo, ako se predrzne dvigniti svoje grabežljive roke po naši lasti. Izdajica, roke proč, pogin mu! V to nam pomoz Bog! Ob priliki se hočem spet oglasiti. Za danes pa pošiljamo vsem, ki so nam dragi in znani, kakor tudi cenjenim bralcem „Slovenskega Gospodarja“ mnogo najiskrenejših pozdravov v sladkem upanju, da nas čaka skorajšnje srečno svidenje. — Janez Črnič, četovodja, in Franc Majhen, poddesetnik, doma pri Sv. Jakobu v Slov. gor.; Šauperl Jožef, poddesetnik, od St. Ilja v Slov. gor.; Postrak Jakob, poddesetnik, in Hraštnik Konrad od Sv. Barbare pri Mariboru; A. Letnik, Holer Janez in Polančič Leopold, poddesetnik-pionir, od Sv. Ane na Kremlbergu; Pivec Fran, Zorjan Jožef od Sv. Jurija v Slov. gor.; Pogorevc Anton od Slov. Bistrice; Repnik Janez iz Pivole pri Mariboru; Mom Anton, Ranče na Pohorju; Pernat Vincenc iz Gorice in Janez Vogrin iz Lajtersberga pri Mariboru, vsi od četrte boje stotnije 47. pp.

Rumunsko bojišče.

Na rumunskem bojišču od izliva Donave pa do moldavskega gorovja nobenih posebnih dogodkov. Naši držijo svoje, pred tedni zavzete postojanke. V moldavskem gorovju, posebno v severnem delu (blizu bukovinske meje) pa Rusi napadajo z veliko silo. — Naši so se pri kraju Mestikanesti umaknili iz prednjih v glavne postojanke.

Delo avstrijskih monitornih možnarjev.

Ruski vojni minister Bjelajev je izjavil, da imajo na dosedanjih sovražnih (naših) uspehih glavni delež avstrijski monitorni možnarji. Ker je bila rumunska artilerija bolj na slabih nogah, so avstrijski topovi rušili eno rumunsko utrdbo za drugo, in tako pripomogli, da je sedaj več kot polovica Rumunije zasedene po Avstriji, Nemčiji in Belgariji.

Rusko bojišče.

Na treh mestih ruske fronte se vrše živahni boji: v južni Bukovini, ob Zloti Lipi in na severu ob reki Aa. V južni Bukovini so se naši dne 27. januarja zahodno od Valeputne pred sovražno premočjo umaknili na bližnje višine. Ob Zloti Lipi v Galiciji so Rusi v nedeljo, dne 28. januarja, napadli tamosnje turške čete, a so bili odbiti. Na severu ob reki Aa, t. j. med Mitavo in Dvinskim, so Nemci zadnje dni preteklega tedna prešli k protinapadam in so odvezli Rusom v širini 10 km postojanke, ki so jih začetkom meseca januarja izgubili.

Ogromne ruske izgube.

V bojih ob reki Aa od 22. do 26. januarja so imeli Rusi, kakor zatrjujejo nemška poročila, uprav ogromne izgube. Nemci so osredotočili na ruske postojanke pri kraju Kuzmani tako silovit ogenj, da je od 152. ruskega polka ostalo živih samo 400 mož in nek sibirski kozaški polk je bil popolnoma razpršen.

Rusko morje zamrznjeno.

Rusi ne morejo iz Amerike in Anglije nič več dovažati, ker je baje rusko Vzhodno morje pričelo zamrzovati.

Macedonsko bojišče.

Razen prask poizvedovalnih čet ob reki Črni, ter v dolini reke Strume nobenih važnejših vojnih dogodkov. Pariškim listom se poroča iz Soluna, da so spravili Bolgari na višine severno od Bitolja, ki obvladujejo to mesto, veliko število težkih avstrijskih možnarjev, vsled česar je pričakovati za Bitolj hudih bojev. Italijanski listi pišejo, da bo poslala Italija na macedonsko bojišče osem svežih armadnih zborov, a iz Francije bo pa dobila zadostno število zelo težkih

topov za soško fronto, kamor je že došlo veliko število francoskih artilerijskih častnikov.

Francosko bojišče.

Dne 25. januarja so se vršili hudi boji na zahodnem bregu reke Moze za višino 304, katero so Nemci z naskokom zavzeli. Tudi na vzhodnem bregu reke Moze luti boji za višino „Mrtvi mož.“ Kaj naj pomeni skrivnostno zbiranje francoskih čet ob francosko-švicarski meji, bo pokazala bližnja bodočnost.

Petdnevna borba za višino „Mrtvi mož.“

Za višino „Mrtvi mož“ na zahodnem bregu reke Moze so se vršili pet dni trajajoči hudi boji. Napadu je sledil protinapad. V teh bojih je ta višina dvakrat menjala gospodarja. Pariški listi pišejo, da se nahaja sedaj ta višina v francoski oblasti. V bojih za to višino je baje padlo na obeh straneh okrog 12.000 mož.

Nemški vspeh ob Mozi.

Dne 25. januarja so Nemci vspešno naskočili francosko postojanko ob reki Mozi in sicer višino 304. V hudem ročnem boju je padlo okrog 3000 Francozov, vjetih je pa bilo 12 častnikov in čez 500 mož.

Angleška križarka se potopila.

Dne 28. januarja je ob vzhodni irski obali potopil nemški podmorski čoln veliko angleško križarko „Laurentic.“ Od posadke, ki je štela 600 mož, je bilo rešenih 12 častnikov in 109 mož.

P-čolni potopili v 10 dneh 49 ladij.

Nemški podmorski čolni so med 18. in 29. januarjem potopili 49 angleških trgovskih ladij, kojih vrednost se ceni na 200 milijonov frankov.

Četverosporazumove izgube.

Meseca decembra preteklega leta smo mi in zavezniki potopili 152 sovražnih ladij v velikosti 329 tisoč ton. Nepristranskih ladij smo radi dovažanja sovražnikom potopili 65 v obsegu 86.500 ton.

Od začetka vojske do konca decembra 1916 smo potopili sovražnih ladij v obsegu 4.021.500 ton, od katerih je bilo angleških ladij 3.069.000 ton.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Vlač. g. Štefan Pivec, dose-daj župnik v Podčetrku, je bil v četrtek, dne 1. februarja, v Mariboru inštaliran za nadžupnika v Vu-zenici. — Župnijo Podčetrtek bo sooskrboval vlač. g. Janez Lorbek, župnik v Olimju.

† **Krescencija Antonija Breznik.** Gizelina bol-nica v Celju naznanja, da je umrla dne 21. januarja č. s. Krescencija Antonija Breznik, doma iz St. Ju-rija ob Taboru. Priporočamo jo v pobožno molitev. N. p. v m.!

Slovenec na nemškem podmorskem čolnu. Naš prijatelj nam piše iz Ptuja: Moj bratranec Miha Ko-sar se nahaja kot mornar na nemškem trgovskem podmorskem čolnu „Deutschland“ in se je že dvakrat vozil pod vodo iz Evrope v Ameriko. Kosar je že kot mlad fant odšel na Nemško. Nekaj časa je bil v velikih Kruppovih delavnicah v Porenju, odkoder je od-šel v Hamburg, kjer je vstopil v nemško trgovsko mornarico.

Berivo za vojake.

Osrednja posredovalnica za vojaško berivo na Dunaju (Zentralstelle für Soldatenlektüre, Wien IX.) je že razposlala vojakom na bojiščih in v bolnišni-cah ogromno število knjig, knjižic in časopisov. Tu-di slovenski vojaki so dobili pri njej že veliko ber-iva. Vse to je storila posredovalnica z milodari. Tu-di dopisovanje in razpošiljanje opravljajo prostovol-ici in prostovoljke, večinoma udje Marijinih družb, ki prihajajo po svojih uradnih urah v posredovalni-co, da tam žrtvujejo večerne in nekoliko nočnih ur za vojake. Število pisem in ašoslanih knjig in spisov obsega že več milijonov. — Zdaj pa mi piše posredo-valnica, da ji je slovensko berivo popolnoma pošlo, in me prosi, naj bi objavil v slovenskih časnikih prošnjo za slovensko berivo. Vsak ve, koliko morajo trpeti naši vojaki. Lajšajmo jim njih hude ure vsaj s primernim razvedrilom! Ne terja se velikih žrtve. Želi se samo, da pošljete prebrane knjige, koledarje, časopise in časnike na naslov: „Zentralstelle für Soldatenlektüre, Wien, IX., Canisiusgasse 16.“ Kot milodari za vojake poštne prosto. — Važno je, da se ta zadnji odstavek „kot milodari za vojake poštne prosto“ ne izpusti, ker bi se sicer morala plačati poštnina. Pri časnikih torej ni treba drugega storiti, kakor na ovitku svoj naslov prečrtati, potem ovitek obrniti in nanj napisati gornji naslov. Mariborski darovalci lahko istotako pošiljajo te reči naravnost na Dunaj, ali pa naj prinašajo te reči v prostore u-

pravnistva „Slovenskega Gospodarja“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, odkoder se bodo skupno pošiljale na Dunaj. Ker pa vojaki radi berejo nove časnike, zato prosim milodarov za vojake tudi v denarju, ki se naj pošilja na moj naslov. S tem denarjem se bo-do naročile knjige in mariborski slovenski listi ter pošiljali naravnost vojakom na bojišča in v bolnišni-ce. Prispevki se bodo objavljali v „Straži.“

Dr. M. Slavič v Mariboru.

Slovensko sirotišče in otroški vrtec v Vagni.

Dne 25. januarja se je v begunskem taborišču v Va-gni pri Lipnici ustanovilo slovensko sirotišče in o-troški vrtec za uboge begunce. Pri otvoritvi je bilo navzočih več odličnih gospodov od cesarske namest-nije. Otroci so zapeli pod vodstvom učiteljice gospde. Cei pesmici „Popotnik“ in „Oj ta soldaški boben“, in deklica iz sirotišča pa je prednašala pesmico „Siro-ta.“ Slovesnost se je končala s cesarsko pesmijo. V sirotišču je sedaj 16 dečkov in 8 deklic. Če kdo ve za begunske sirote, naj jih pošlje v sirotišče v Vag-ni. Za ustanovitev teh dveh zavodov sta se največ trudila ravnatelj g. Wolte in kapucin o. Joahim Ferik.

Naročnikom in razprodajalcem „Slovenskega Gospodarja.“ Prav goste so pritožbe, da „Slovenski Gospodar“ ne pride pravočasno. Mi tega nismo kri-vi, ampak pošta. Mi oddamo list za razpro-dajalce redno vsak četrtek pred pol-dne na pošto, za naročnike pa in si-cer za vse, v četrtek zvečer. V tej zade-vi ne pomaga nobena pritožba in nobena reklama-cija, ampak samo potrpežljivost. — Nekateri naročni-ki se pritožujejo, da list dobijo pozneje kakor drugi sosedje. Tudi temu nismo mi krivi. Mi ne nesemo li-sta za vsakega naročnika posebej na pošto, ampak zvežemo skupaj vse liste, ki gredo na eno pošto, in torej odpošljemo vsem naročnikom, ki imajo isto poš-to, list naenkrat.

Podpore za občinske ceste marenberškega o-kraja. Deželni odbor je sklenil podeliti podporo za občinske ceste, katere je poškodovala povenjen leta 1916, občinam: Muta 1600 K, Trbonje 800 K, Gornja Vižinga 1800 K, Remšnik 1400 K, Vuzenica 800 K, Janžev Vrh 600 K, Arlova Vas 1300 K, Ribnica 2860 K, Gortina 399 K, Sobota 1040 K, Sv. Primož 1.5400 K, Pernice 1800 K. Občine dobijo izplačano to podporo, če popravijo ceste vsaj do 31. avg. 1917. Kadar se dovrši delo, naj občina to naznani dežel-nemu stavbenskemu uradu, da pošlje inženirja k ko-lavdaciji.

Požrtvovalna slovenska župnija. Od Sv. Bar-bare v Haložah se nam piše: Približno 600 mož in mladeničev se bojuje na raznih bojiščih iz naše žup-nije za cesarja in domovino, med temi jih je 80 pad-lo na polju časti, 16 pa jih je odlikovanih z raznimi kolajnam. Vsem pa prvači Franc Gol iz Velikega vr-ha, ki ima že štiri odlikovanja, dve mali srebrni, 1 bronasto ter prusko zaslužno kolajno za vojake. Čast in slava živim, mir in dušni pokoj rajnim! — Lani meseca septembra smo oddali za vojaške namene 18 zvonov iz župnije, ostal je samo največji pri župnijs-ki cerkvi in najstarejši pri stari župnijski cerkvi Sv. Katarini na Beli. Cela župnija je z zvonovi v-red oddala za vojaške namene 5578 kg bakra, oziro-ma kovin, razun tega se je oddalo leta 1915 za iste namene 108 bakrenih kotlov za žganje. — Petega vojnega posojila pa se je po prizadevanju č. g. žup-nika Janeza Vogrin ter šolskega vodja Cirila Vobič župnija v veliki meri udeležila. Župnik, ki je že pri prejšnjih posojilih nabral lepo svoto 168.800 K, je nabral pri petem vojnem posojilu zopet 136.200 K, ki jih je odposlal na pristojno mesto, tedaj vsega sku-paj doslej 305.000 K. Gospod šolski vodja in marljiv tajnik tukajšnje posojilnice Ciril Vobič pa je nabral 52.600 K, pri četrtem posojilu pa 2600 K. Občine v župniji so podpisale 57.500 K. Ker so pa tudi vojaki podpisali, kakor nam je znano, zdatne svote pri vo-jajski oblasti, lahko računimo, da je doslej položila cela župnija najmanj 500.000 K ali pol milijona na oltar domovine. To so žrtve naših slovenskih ljudi, ki so jih v prejšnjih časih nekaterniki imeli le v za-smeh in zaničevanje.

Od vojaške službe oproščeni. Domobranksko mi-nistrstvo razglasa: Osebe, ki so bile začasno za do-ločeno dobo oproščene od vojaške službe in katerim je potekel rok, do katerega so bile oproščene, ali pa so izstopile iz službe, zavoljo katere so bile oprošče-ne, je smatrati od dne, ko je potekel ta rok, kot vo-jaske osebe in se morajo v 48 urah javiti pri pristoj-nem vojaškem dopolnilnem poveljstvu. Isto tudi velja o osebah, ki so se predložile za oproščenje ter so o-stale doma, dokler se njih prošnja reši. Če se je ta prošnja zavrnila, so z istim dnevom, ob katerem so obveščene o tem, smatrati za vojaške osebe in se mo-zajo javiti.

Orožniški umor pri Oplotnici. Svoj čas smo poročali, da je posestniški sin Leopold Matevžič pri Oplotnici ustrelil namestnega stražmojstra Antona Glančnik, ki je imel od oblasti nalog, da zapre Ma-tevžičev mlin, da se prepreči nedovoljeno mletje žita. Prejšnji teden sta stala Leopold Matevžič in njegov oče Anton pred celjskim sodiščem. Oče je priznal, da je vedel, da bo sin streljal na orožnika, sin se je pa zagovarjal, da je hotel Glančnika samo ostrasiti, a ga je po nesreči smrtno zadel. Sin je bil obsojen na 8 let težke ječe, oče pa na 7 mesecev. Oba sta ka-zen takoj nastopila.

Nov zemljevid. Tvrdba G. Freytag & Berndt na Dunaju VII. je izdala nov zemljevid, ki obsega severni in vzhodni del Rumunije, pokrajino Moldavo,

Bukovino in del Besarabije. Zemtjevid je zelo pregleden in ga priporočamo. Stane s poštnino vred K 1.30 in se dobi pri omenjeni tvrdki, kakor tudi v knjigarnah.

Gospodarske novice.

Radi vinske naklade. Dobili smo se sledeča vprašanja: I. Sem veleposestnik, gostilničar in veletržec z vinom ter imam več polovnjakov nakupljenega vina za naprejšnjo prodajo. 1. Imam pa tudi v enakih kletah približno 8 polovnjakov vina lastnega pridelka iz svojega vinograda, približno pol ure oddaljenega, katero bi rad imel za lastno uporabo svojih precejšnjih delavcev. Ali imam pravico kot gostilničar plačati od teh 8 polovnjakov le polovični davek 4.75 K, ali pa moram dati celih 9.50 K? 2. Nadalje imam velike vinograde okoli pet četrt ure od doma oddaljene in imam v tamošnjih kletah precejšnjo množino kupljenega vina za razprodajo. Vprašam torej, ali moram vsako množino posebej, lastnega in kupljenega vina deželi naznaniti in kateri znesek imam v istem vinogradu za plačati za množino, katero potrebujem za tamošnje vinogradne delavce? — Odgovor: 1. Ako vse določite za domačo uporabo, imate pravico, da se vam naloži polovična naklada. 2. Ni treba vsakega posebej naznaniti, ampak koliko ga imate določenega za domačo rabo in koliko za prodajo. Ako rabite, t. j. ako imate dovolj lastnega vina za domačo rabo, plačate polovično svoto naklade, torej 4.75 K. Za ono nakupljeno vino, ki bi ga eventualno tudi uporabili za domačo pijačo, pa bi morali plačati 9.50 K. — II. Z ozirom na novi vinski davek Vas vprašam sledeče: Jaz kot župnik moram imeti za svojega naslednika pripravljenih vedno 6 (šest) polovnjakov vina kot takozvani deputat. Tega vina ne smem prodati, rabim pa ga tudi sam ne. Lahko se zgodi, da umrjem, da grem v pokoj, da odidem iz župnije na drugo faro itd. Jaz za svojo osebo ne bi rabil toliko vina, a z ozirom na to dolžnost, ki jo imam do svojega naslednika, mora to vino v kleti ležati. Ali bo to vino tudi obdačeno? Prosim za točen odgovor v „Slov. Gosp.“ — Odgovor: To vino se ne bo obdačilo, ker ni namenjeno za Vaš konzum, ampak za oddajo. Kaj pa bo storil Vaš naslednik z njim, sedaj ne pride v poštev. — III. Blagovolite naznaniti, ali bo izabela tudi obdačena. Kaj pa z vinom, katerega kdo do 31. decembra t. l. ne namerava za sebe porabiti, ne prodati, ampak hraniti eno ali več let naprej? Ali se bo tisto tudi obdačilo in kedaj? Ali se to pri naznanilu vina more posebej opomniti? — Odgovor: Izabela se bo ravno tako obdačilo, kakor vsako drugo vino. Vina pa, ki se hrani za naprej, se ne bo obdačilo, ker ne veste, ali ga prodate ali ne. Če ga drugo leto določite za pijačo, se bo drugo leto obdačilo. — IV. Leta 1915 sem naprešal 200 litrov mošta in k temu sem pridjal 100 litrov vode, tako da ga je sedaj 300 litrov. To pijačo uporabljam za domačo uporabo. Leta 1916 pa sem naprešal 250 litrov mošta in k temu sem pridjal 50 litrov vode. To količino še tudi sedaj imam v svoji kleti. Vino je polovico od brajde (izabele), polovico pa od šmarnice in nič od cepljenega trsa. Ali se mi bo vse vino obdačilo? — Odgovor: Ako lahko dokažete, da je pri vinu toliko in toliko litrov vode, se vam bode gotovo samo od vina računil davek.

Vinska naklada. Tiskovine za naznanilo vinskih zalog se dobijo pri deželnem uradu za vinsko naklado v Gradcu (deželna hiša), pri dacarjih v posameznih okrožjih in pri občinah, ki pišejo v Gradcu po tiskovine. Občinske urade prosimo, naj gredo v inogradnikom v tem oziru na roke in jim naj dajo potrebni pojasnili. Kako je treba naznaniti vinske zaloge in do kedaj, je obširno poročal „Slovenski Gospodar“ v zadnji in predzadnji številki.

Stroški vinogradništva na Dolenjskem. List „Dolenjske Novice“ pišejo: Kmetijska šola na Grmu je na podlagi računskih izkazov in z vpoštevanjem vseh merodajnih postavk, ki se tičejo obrestovanja in amortizacije ene in druge gospodarske glavnice, izračunala, da jo stane v njenem vinogradu v Trški gori 1 liter vina v zadnjih desetih letih in sicer: 1. 1907 62 v, leta 1908 42 v, leta 1909 43 v, leta 1910 6 K (slaba letina, pozeba, toča), leta 1911 1.40 K, leta 1912 7.68 K (zopet slaba letina), leta 1913 1.09 K, leta 1914 89 v, leta 1915 1.27 K in leta 1916 1.72 K, tako, da jo stane v tem desetletju 1 liter vina povprečno 2.15 K. V dobrih letih je stal 1 liter vina 42 v: v slabih letih se je povzdignila pridelovalna cena celo na 6 K in na 7.68 K! Ti podatki jasno kažejo, kako malo varne in nezanesljive so vinske letine na Dolenjskem in kako velike izgube prizadevajo vinogradnikom neugodne letine. S slabimi letinami se silno podraži ves vinski pridelek tudi drugih let. V zadnjih desetih letih sta bili dve prav slabi letini (leta 1910 in leta 1912), ki sta tako neugodno vplivali na povprečno pridelovalno ceno vina, da se je ta zvišala na 2.15 K! — Iz šolskih zapiskov je nadalje povzeti, da znaša letni pridelek vina v tem vinogradu na 1 ha povprek 40 hl, da je znašal najnižji pridelek (leta 1912) 5 hl, najvišji (leta 1909) pa 87 hl. Iz navedenih številk lahko vsak povzame, v kakem položaju se nahaja rentabiliteta dolenjskega vinogradništva z ozirom na cene, ki so se plačevale za vino do zadnjega leta. Vsakemu bo po gori imenovanih cenah pa tudi jasno, zakaj ne morejo biti za vinske kupčije merodajne edine le pridelovalne cene vina. Enako kot na Dolenjskem, če še ne slabše, je glede vinskih cen in letin tudi na Slovenskem Štajersku.

Najnovejša poročila. Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 31. januarja.

Vzhodno bojišče.

Armada skupina generala-feldmaršala plem. Mackensen: Turške čete so ob izlivu reke Seret zavrnile močne ruske poizvedovalne čete.

Fronta generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa: Na ozemlju Mestekanesca so Rusi začeli vnovič napadati. Dva ruska navalna sta bila brez ostanka odbita; le pri enem navalu smo izgubili eno opirališče južno od ceste Valeputna.

Fronta generala-feldmaršala princa Leopolda bavarskega: Južno od Pripjeja nobenih posebnih dogodkov.

Italijansko bojišče.

Položaj je nespremenjen.

Južnovzhodno bojišče.

Položaj se ni spremenil.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berlin, 31. januarja.

Francosko bojišče.

Hud mrz in sneg omejujeta vojno delovanje. Na meji ob Lotaringiji, pri Leintrey, je bil začeti od poldneva artilerijski ogenj močan. Zvečer so napadli Francozi del naših postojank. Bih so odbiti.

Vzhodno bojišče.

Fronta princa Leopolda bavarskega: Na vzhodnem bregu reke Aa so nasokobile naše čete nekoliko rusko postojanko in so odbile v njej več močnih protinapadov. Vjetih je bilo 14 častnikov in čez 900 mož, uplenjenih pa 15 strojnih pušk.

Fronta nadvojvode Jožefa: Po hudem ognju so Rusi opetovano napadli postojanke ob cesti Valeputna. Dva močna napada sta bila izjalovljena. Pri tretjem napadu se je posrečilo ruskemu oddelku vdreti v eno naših opirališč.

Fronta generala-feldmaršala pl. Mackensen: Blizu Donave so prodirali močni sovražni poizvedovalni oddelki. Turške postojanke so jih zavrnile.

Macedonsko bojišče.

Poizvedovalni oddelki so na nekem poizvedovalnem pohodu ujeli ob kolenu reke Črne večje število Italijanov.

Italija upa na pomoč.

Italijanski vojaški krogi računajo, kakor se poroča listu „Kölnische Zeitung“, da bo v bližnjih dneh dospela francoska težka artilerija na laško fronto. V Rim je dospelo že več višjih francoskih artilerijskih častnikov.

Rusija in Italija bosta obenem napadli.

List „Giornale d'Italia“ poroča, da bodo Rusi in Italijani istočasno pričeli z ofenzivo zoper Avstrijo. Italija bo baje poslala tudi svoje brodoge v boj.

Posebej mir z Rusijo ni nemogoč.

Ruski list „Zemščina“ priobčuje članek, v katerem odločno zavrača trditve angleških politikov, da bi Rusija ne smela skleniti s kako državo, posebej miru, ako v to Anglija ne privoli. List pravi, da ima edino Rusija sama določevati, s kom, kako in kedaj naj Rusija sklene mir.

Solun in Valona.

Švicarski list „Berner Bund“ poroča, da je zveza med Sarraillovo solunsko in italijansko armado pri Valoni popolnoma pretrgana. Albanski vstaši in avstrijske čete ob albansko-grški meji so prodrle daleč proti jugu.

Velika francoska ladja se potopila.

Francosko mornariško poveljstvo poroča, da je nemški podmorski čoln dne 25. januarja potopil veliko francosko ladjo „Admiral Magon“, ki je prevajala 900 mož v smeri proti Solunu. Ladja „Admiral Magon“ se je potopila v 10 minutah. 809 mož je bilo rešenih v rešilne čolne, ostalo moštvo je pa pri tem utonilo.

Oddaja masti. Dobili smo celo vrsto pritožb, da se mast, oziroma špeh, ki ga morajo po kmetijskih občinah ljudje kar surovega oddajati določenim trgovcem, kot oblastveno nastavljenim nabiralnicam, močno pokvari, splesni in dobi slab duh. Špeh se tu v malih množinah zbira in se odpošlje še le tedaj na okrajno glavarstvo, ko se je že več nabralo. Od tod pride, da se to dragoceno blago pokvari, da postane v mnogih slučajih nevžitno. Ljudje nam pišejo, naj oblast opozorimo, da naroči trgovcem, naj isti svež špeh ali mast osolijo in če treba tudi prevarijo, t. j. skuhamo. — Ob sklepu uredništva se nam poroča: Ker se je baje mnogo oddane surove masti pri nabiralcih pokvarilo, je namestnija odredila, da se naj odslej oddaja namesto surove masti ali špeha, spuščena mast. Župani imajo naročilo, da se naj spuščene masti odda 30% manj nego surove masti ali špeha. Ako pa posestnik hoče, lahko odda tudi toliko masti, kakor je bilo poprej predpisanega surovega špeha. Dosedaj je bilo treba oddati: Če je zaklana svinja tehtala do 60 kg 1% kg špeha (sedaj torej 30 odstotkov manj, torej samo 1 kg in 5 dkg spuščene masti), za težo do 100 kg dosedaj 2 kg (sedaj 1 kg 40 dkg), za težo do 150 kg dosedaj 3 kg (sedaj 2 kg 10 dkg), za težo nad 150 kg dosedaj 7 kg (sedaj pa 4 kg 90 dkg). Cena za spuščeno mast je 8 K 75 v za 1 kg. Za oddajo spuščene masti se morajo uporabljati tiskovine, ki so bile določene za surovo mast. Take naknadne odredbe kažejo, da bi pri takih odredbah morali že zaradi splošne koristi vprašati strokovnjake za svet. Ali ni nenadomestljiva škoda za pokvarjeno mast?

Brezplačni cepiči iz vrta g. dr. G. Cotti v Begunjah na Gorenjskem. Piše se nam: Oglasilo se je na cepiče toliko naročnikov, da je popolnoma nemogoče vsem ustreči. Oziralo se bode v prvi vrsti na one, ki so se lani zamanj oglašili zanje. Ernestina Oman, Begunje, Gorenjsko.

Prebiranje krompirja. Vinarski nadzornik g. Skalicky piše v Dolenjskih Novicah: Pri letošnji vlažni in topli zimi se pogostoma dogaja, da krompir v kletah ali shrambah močno gnije. Gnolobe pospešujejo seveda zatohle in vlažne kleti, v katerih se gnolobne glivice hitro razvijajo. Od enega gnilega krompirja se kmalu okuži več zdravih in tako tega važnega živila lahko velika množina v nič pride. Za to je novo ustanovljen „urad za prehrano“ zaukazal, da se imajo vse shrambe krompirja pregledati in koder krompir gnije, da ga je treba prebrati. Pri večjih zalogah je za to po potrebi porabiti tudi vojake ali pa šolske otroke. Kakor se je podpisani sam na mnogih krajih prepričal, gnije tudi pri nas pri mnogih posestnikih krompir jako občutno. Zato naj izkoristijo posestniki sedanje južno vreme in krompir preberejo. Ves gnil ali nagnit krompir je seveda pri tem izločiti. Ostali krompir naj se spravi na suh in zračen kraj, najbolje na oder iz dil ali iz letev (remeljnov), ne v več kot 1 m debele plasti. Med vlaganjem je dobro, krompir večkrat potrositi na lahko (poprašiti) z žveplom za žveplanje grozdja, ali, če tega nimamo, z ogljenim prahom, ki ga dobimo pri ogljarjih kot odpadke. Tudi pepel ali živo apno se v to svrho priporoča. Shrambe, v katere se krompir vlaga, je pa potreba, dokler ne zmrzuje, vedno zračiti. V tem oziru se pri nas zelo pomanjkljivo ravna od strani naših gospodarjev. Kljub topli zimi so vse kleti in shrambe zabite, tako da nobene zdrave sapice vanje ne pride. Ni čuda, da potem krompir gnije. Imejmo tedaj line in okna v kletih vedno odprte in še le kot prične zmrzovati, jih dobro zadelajmo. Kakor hitro pa mrz odneha, odprimo zopet, vsaj vrata, čez dan.

Cene za les. Zveza velikih avstrijskih lesnih trgovin na Dunaju je dne 19. januarja t. l. sklenila sledeče lesne cene, ki so veljavne za kubični meter do preklca: Hlodi (jelov, smrekov in borov les) 50—55 K, hlodi (bukov in hrastov les) 95—110 K, hrastove, bukovne, sploh debele deske iz trdega lesa (takozvane platnice, podnice) 240 K. Otesani ali oglati žagan les (kot smreka, jelka, bor) 60—90 K, bukov, hrastov 230—245 K. — Za Štajersko so določene sledeče lesne cene: Mehki hlodi neotesani 45—55 K, oglati ali otesani mehki hlodi 75—100 K, trde deske 130—190 K.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatecu je bilo v pretekli dobi popraševanje po hmelju sploh, zlasti po tujem hmelju, zelo malenkostno in cene so bile samo na papirju ter so se gibale med 100—130 K za 50 kg. Ker je pivovarjem za leto 1917 odkazana samo ¼ tiste množine ječmena, katero so rabili v mirnih časih, je veliko tovarn deloma popolnoma ustavilo svoj obrat, deloma pa znižalo na eno četrtino. V krogih pivovarjev vlada vsled tega precejšnja pobifost. — Govori se, da nameravajo vnovič zvišati cene piva.

Novo kavine karte. Izšle so nove kavine karte, ki so veljavne od dne 21. januarja naprej za osem tednov. Za vsako osebo je sedaj določena ena osminka kilograma prežgane kave za 8 tednov.

Posiljanje cikorijske izven Štajerske. Vlada je odredila, da se za pošiljanje cikorijskih korenin in cikorijske moke izven Štajerske mora dobiti izvozno dovoljenje, ki ga daje razdeljevalnica cikorijske v Pragi V., Nikolajeva ulica 11.

Nekateri ljudje se zgražajo nad zdravilnim oljem iz morskega mahu, a ne bo dolgo, ko ga bodo tudi ti z veseljem kupovali, zakaj to olje uporabljajo za različne solate tudi najznamenitejši restavracije in hoteli, ne da bi mogli kedaj kak gost zapaziti razliko od finega namiznega olja. Prepričajte se preje,

in potem sodite! Več v današnjem inseratu Ivana Dežmana.

Razne novice.

Kaj vse ljudje jedo. Čim manj izobrazbe, tem navadnejša je hrana. Okus je pa zelo različen. V srednji Afriki je gnijoče meso največja slaščica, še zlasti, če je polna črvov. Črnci in severoafrikanški Arabci v puščavi napravijo iz kobilice in neke vrste muh nekaj kruha, drugje pa zažgo domačini griče termitov in jedo le-te pražene. Na otočju Samoa pa se sladkajo z nekim črvu podobnim morskim proizvodom, palolo. V Patagoniji in na obrežju Rdečega morja zagrebejo ribe in jih použijejo še le potem, ko imajo primerni „duh.“ Da so papagaji povsod dobro došli, je znano; manj čitamo o raznih martinčkih, a jih povsod jedo, zlasti leguana, krokodila in aligatorja. Opice so priljubljene vsepovsod. Kakšen čuden okus imajo Kitajci, o tem čitamo vsak dan: psi, mačke, podgane, miši, vse je dobro. A ne samo to, prirejajo na več načinov plavuti morskega soma, trepang, salangina gnezda, mladike bambusa, lilijne gomolje itd., slaščice, ki se jih navadijo polagoma i Evropejci. Zelo radi imajo Kitajci tudi debelega belega črva, živečega v bambusu. Mi bi rekli: brr! Japonci pa prinesejo na mizo nekoliko opečeno ribo, ki se mora še gubati, ko jo režejo. Sicer pa so v Evropi okoli leta 1500 gosi ravno tako mučili. Tudi želvino meso režejo doli na jugu navadno iz živega telesa ven; pravijo, da sicer smrdi. Želva torej ne sme smrdeti. Avstralski črnci pojedjo vse črve; da bi jih le dosti bilo! Tudi neka vrsta prsti ima svoje odjemalce. Vsak po svoje. Da so priprave včasih dolgotrajne, nam poročata n. pr. H. Dold in Limejling v Šanghaju; preiskovala sta gnila jajca, znano kitajsko slaščico. Kako si jih pripravijo, je sicer tovarniška skrivnost, vendar poznamo približno način tega pripravljanja. Jajca obdajo z mešanico pepela, luga, prsti, riževih lupin, apna in vode ter jih položijo po 500 do 1000 v veliko posodo, jih pokrijejo zopet z ono mešanico, ter jih pustijo ležati več let, celo 10 do 15 let. Ko jih odprejo, so čisto segniti, neznošno smrdelci; notranjščina je popolnoma spremenjena, trda in splošno rjavkasto-zelenkasta. Kakšen je okus, o tem ne vemo ničesar. Zmiraj so v njih bakterije, a ljudem nič ne škodujejo, vsaj dosedaj niso mogli zaslediti nikakih tozadevnih znakov.

Starost generalov. Koncem leta 1915 je bil oc. 20 angleških generalov najmlajši star 46 let, najstarejši 60, povprečno pa 54 let. Od 20 nemških generalov pa 34, 72 in 63,5 let; če pa generalov knežjega pokolenja ne štejemo, je povprečna številka 65,7, in najmlajši nemški general je potem 62 let star. Francoskih prvih 15 generalov starost je pa take: najmlajši 47, najstarejši 67, povprečno 60,5 let.

Trdno spanje. Bitke ob reki Marne na Francoskem se je udeležil tudi neki 31letni operni pevec, ki pa od tistega časa neprestano spi, dasiravno ni nič ranjen. Žila pravilno bije, sopenje je redno. Vsi zdravniki, ki so se v mestu Bordo na Francoskem o tem posvetovali, so mnenja, da se bo mož še zbudil in da bo popolnoma zdrav.

Dopisi.

Maribor. Prijatelj lista nam piše: Od jeseni sem opazujem v svoji kleti čudno prikazen. Vse polno drobnih polžev se je zaplodilo. Poskušal sem že različna sredstva, da bi jih odpravil, a vse zaman. Tudi v kletih mojih sosedov je tako. Prosim cenjene „Gospodarjeve“ bralce, da mi svetujejo, če vedo za kako sredstvo za odpravo polžev v kletih. — A. C.

Slivnica pri Mariboru. Mohorjani v Slivnici pri Mariboru so darovali za Slovensko Stražo 50 K in za Dijaško kuhinjo 40 K. Slava!

Hum pri Ormožu. Dne 19. januarja je umrl na gale smrti, zadet od mrtvouda, tukajšnji posestnik, sedaj črnovojniški deseterik Matija Sever v 52. letu svoje starosti. Rajni je bil vzor gospodarja, naš mož in vobče priljubljen. Vojaško službo je opravljal do zadnjih dni pred smrtjo, ter je užival spoštovanje svojih predpostavlenih in tudi podložnikov. Pred 4 meseci so mu zanesli k večnemu počitku blago soprogo, a sedaj so pa zraven njene še sveže gomle položili njegovo truplo k večnemu počitku. Za njim žalujeta dve hčerki, ki ste ostali sedaj same na posestvu ter sin, koji ravnokar odhaja zopet na bojno polje. Blagemu rajniku svetila večna luč!

Sv. Barbara v Halozah. Roparji, ki so dne 27. oktobra 1916 ubili na Mejah Vida Emeršiča, se pridno zasledujejo po našem orožništvu. Dne 28. decembra 1916 pa je zopet rogovililo devet roparjev po Gruškovicu, ki so po svojih zločinih strah in trepet našemu ljudstvu. S pomočjo hrvatskih orožnikov so bili aretirani iz Hrvatskega Andrej in Blaž Bosili, Franc Haberk in Martin Rošker. — V tej hudi zimi trpijo močno gozdovi v Belšaku po tatinskih rokah. Bilo bi dobro, da bi se v korist mladim gozdom glede njihove obrambe pred tatinsko druhaljo kaj ukrenilo.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Dne 10. okt. 1916 padli Stefan Tumprej, sin tukajšnjega občinskega tajnika, je bil po smrti odlikovan s hrabrostno svetinjo II. vrste. Srebrni zaslužni križec s krono je prejel narednik 3. saperskega bataljona Fr. Finžger. — Dne 7. januarja je imela tukajšnja kmetijska podružnica občeni zbor, na katerem je govoril g. tajnik, g. župnik, g. Kupčič in drugi. Storili so se

primerni sklepi o važnih kmetijskih zadevah. Pripilo je lepo število članov. Vojna naj bi vzbudila tudi kmetijsko stanovsko zavest pri vseh, ker le če bo zavednost in skupnost zavlada, bodo se zamogle braniti pravice kmetijskega stanu.

Celje. Naš mestni vodovod, ki je vsled zadnje povodnji precej trpel, zlasti bil močno poškodovan pri mostu v Skofjivasi, je zopet popravljen in bode začel ta teden zopet redno oskrbovati mestno prebivalstvo z vodo. — V zadnji seji občinskega sveta so razpravljali o načrtu zgraditi novo Marijino cerkev ter novo poslopje okrožnega sodišča. V to svrhu je bil izvoljen poseben odbor, ki bo izdelal tozadevne podrobnosti.

Sv. Pavel pri Preboldu. Katoliško izobraževalno društvo ima v nedeljo, dne 4. februarja, popoldne po večernicah, v Društvenem domu svoj redni občni zbor. Prijatelji društva, pridite!

Sv. Peter pod Sv. gorami. Umrl je kolar Fr. Babič, mož pošteni, priden kristjan, dober rokodelc. N. v m. p.

Cenjeni naročniki! Opozarjamo Vas, da prav natančno preberete naslednje vrste: 1. Pošljite naročnino za leto 1917 naprej, da se Vam list ne bo ustavil. Pri zdajni grozni draginji pošiljamo list samo tistim, ki si ga bodo plačali naprej. Kdor naročnine za leto 1917 ne obnovi takoj, lista od 15. februarja naprej ne bo več dobil. Porabite torej položnice, ki jih imate, in pošljite takoj denar. Zopet pa prosimo, da vsak napiše na položnico, ali je star ali nov naročnik. 2. Mnogokrat nam pišejo vojaki, da so jim domači naročili „Gospodarja“, pa ga ne dobivajo. A potem se pa pokaže, da so domači sicer obljubili naročiti list za svojega vojaka, pa obljube niso držali. Starši, bratje, sestre in prijatelji! Ako Vas vojak prosi, da mu naročite „Slov. Gospodarja“, potem storite to takoj, da Vaš vojak na fronti ne bo zastojal pričakoval toliko priljubljenega lista. 3. Ako si je kdo naročil list, pa ga vsled kake pomote ne dobiva, naj takoj reklamira ter nam naznani, kdaj je postal denar, da tukaj ložje najdemo dotični znesek. 4. Nekateri so že lansko leto plačali list za celo leto 1917, ali vsaj za več mesecev letošnjega leta. To se jim bo za letos tudi zaračunilo za primerno dobo. N. pr. če je kdo lani poslal na račun letošnjega leta 2 K, ima list za letos plačan do 1. majnika in ne do 1. julija; kdor je lani poslal za letošnje leto 4 K, ima list plačan do konca avgusta in ne do konca decembra itd. 5. „Slovenski Gospodar“ stane: za celo leto 6 K, za pol leta 3 K, za četrt leta 1.50 K. Za vojake pa velja za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K.

Koliko stanejo posamezne številke „Slov. Gospodarja“? Posamezne številke našega lista stanejo od novega leta naprej 12 vin. 1 komad.

Listnica uredništva.

A. G. Št. Vid pri Grobelnem: Ker se niste podpisali, roma dopis v koš. — Delavec na Dobravi: Res je, kar pišete, a žal ne smemo objaviti, ker resnica v oči bode. Vaš dopis bi gotovo bil zaplenjen. Pozdravi! — Pliberk pri Beljaku: Občina mora sestaviti prošnjo za podporo. Ako bi pa občinski urad na ponovno zahtevo ne hotel sestaviti in odposlati prošnje, naj jo sestavi žena sama, ali koga za to naprosi ter nese ali pošlje prošnjo na okrajno glavarstvo. Žena ima na vsak način pravico do podpore, posebno ker je revna in brez posestva. — Maribor: Članek, namenjen za hlapec in deklo, nam je cenzura vzela. Pozdravljeni! — Zaborci: Pritožbo na cesarsko namestnijo lahko pišete tudi v slovenskem jeziku. Saj so v Gradcu pri namestniji nastavljeni tudi slovenski uradniki. Ako ste se na glavarstvo že pritožili radi prevelike zahteve sene in slame, je sedaj edina pravila pot za priziv na namestnijo in še le potem na poljedelsko ministristvo. — Kokarje: Vlada je obljubila, da bodo sedaj tudi trgovci na kmetih dobili dovolj sladkorja. Torej potrpljenje! — Patuljni vodja Fr. Weis: Hvala! Vračamo pozdrave! — Lancova vas pri Ptuj: Če objavimo, nas zaplenijo. — Sevnica ob Savi: Ker vam od glavarstva ne dajo ne podpore in ne odgovora, se obrnite s posebno prošnjo do okrajnega pomožnega odbora, ki je pri vsaki c. kr. okrajni sodnji. V prošnji navedite, da ste že toliko in toliko prošelj napravili, a Vam niti odgovora ne dajo. Navedite vse natanko: imena obeh sinov, starost, kdaj sta odrinila k vojakom, pri katerem polku sta služila, kako sta Vas pred vojaško službo podpirala itd. Navedite Vaše premoženjske razmere, kako ste stari itd. Ako pa tudi to nič ne pomaga, obrnite se na pomožni odbor pri cesarski namestniji v Gradcu. — J. O. Zagaj 15: Napravite takoj vlogo na okrajno glavarstvo in omenite, da imate še za svojo živino premalo sene. Napravite račun: imam 7 glav velike govede in 1 tele. Porabiti smem za to živino za vsako odraslo glavo 10 kg sene in 5 kg slame na dan, za malo pa 3 kg sene 2 kg slame, t. j. na dan 73 kg sene in 37 kg slame. Od 1. februarja do 1. maja je še 89 dni. Za svojo lastno živino mi torej gre 6497 kg sene in 3293 kg slame. Imam pa ga približno samo toliko in toliko. Imam torej še pravzaprav premalo krme, za svojo živino. Prosite, naj se Vas oddaje sene in slame oprosti. Pismo pošljite ekspresno. Ako Vam glavarstvo neugodno ali sploh ne odgovori, pa se takoj ekspresno ali brzojavno obrnite do cesarske namestnije v Gradcu. To je edina prava in dovoljena pot za pritožbo. — Vransko pri Celju: Vam velja isti odgovor kakor predstojecemu vprašalcu.

Izjava.

Podpisana Elizabeta Šantl preklicujem vsa razgaljenja, zaradi katerih je vložil gospod Alojz Ilgo proti meni tožbo zavoljo zaljenja časti ter se za vžem poravnati vse stroške.

Elizabeta Šantl.

„Panorama-International“

Maribor, Grajski trg št. 3, sraven gostilna „k črnemu orlu“ se priporoča na obilen obisk. Odprt cel dan. Vstopnina 30 v, otroci 20 v. Predstava traja 25 minut. Vojni dogodki iz vseh bojišč pokrajine vsah dežel celega sveta v paravi vel kosti, slikovite in resnične. Za malo denarja in malo izgubo časa se vidi mnogo zanimivih in celega sveta. Kdor si enkrat ogleda „Panorama“, pride zopet, ker so vedno nove predstave.

Dozarijska številka.

Trst, dne 24. januarja 1917: 24 76 8 85 37
Dunaj, dne 27. januarja 1917: 32 39 10 4 52

MALA NAZNANILA.

Priletna kuharica želi službo na orožniški postaji. L. K. Gradec, Castellfeldgasse 20, IV. St. 87

Učeneo se takoj sprejme. Prodnost ima tak, ki se je že nekoliko učil deljarstva. Štefan Strašek, delavnik delavnice Celje, Kovačeva ulica št. 3 88

Učeneo močne postavbe iz boljše hiše se sprejme v trgovino z mešanim blagom Martin Ogorevc, Konjice. 89

Iščem

brata, vojaka Friderika Ornik, doma od Sv. Jakoba v Slov. gor. Služil je pr. 47. pešp. 4. poljska stotnija, 2. voj. vojna pošta 73. Dne 11. sept. 1916 je pisal sadnjo karto iz italijanskega bojišča. Prosim, kdo kaj ve o njem, naj spošči seširi Elizabeti Ornik na Spodnjem Hlapju, Sv. Jakob v Slov. goricah.

Hiša, 2 minuti od glavnega trga je za 8700 K pod lahkiimi plačili nima pogoj na prodaj. Več pove g. Selinšek, Luthergasse št. 8, Maribor. 85

Preklic. Podpisani prekliceta vse žaljive besede katere sta govorili zoper Teresijo Vele; namreč, da b. bila omenjena oseba v neki trgovini v Mariboru kradla blago. Toda, to je izmišljeno ter prosita Teresijo Vele odpuščanja in da jima priznane s tožbo. Orehovavas, dne 30. januarja 1917. Antonija Faleš, Roza Krivec. 87

Dronadstropna

hiša

sraven še drugo poslopje, novo zidana za pekarijo. Peč s paro se postavi z glavarstvenim dovoljenjem. Na prav dobrem prostoru tudi na dan do 200 hlebov tujega kruha. Stanovalec plačajo na leto 4500 kron. Se pod lahkiimi pogoji za 60.000 kron prodaj. Vpraša s: v Mozartstrasse 65, Maribor. 857

Gostilna in tobačna trafika na ugodnem prostoru blizu Maribora se za 16.000 K prodaj. Ker sem izgubil moža in siva sem sama. Če se najde kak pameten gospodar, ga sprejemem. Posuďte na upravništvo pod „Gostilna in trafika“ št. 70.

Iščem malo hišico ali sobo s kuhinjo in pa nekaj zemljišča blizu Maribora v najem. Krajnc Anton, Kainach pri Voitsbergu. 78

Kuharica želi spremeniti službo, gre tudi v k. k. župnišče. Naslov v upravništvu Slov. Gospodarja št. 74.

Ogljar z družino želi dobiti delo za ogelje kuhat. Kdor bi imel tako delo, naj se obrne s pismom na Valentina Tomažina, Flüchtlingslager, Baraka št. 5, soba 4. Bruck a/d. Leitha, Nižje Avstrijsko. 76

Dobri čevlji po ceni.

Pošiljam vsepovsod proti povzetju sledetce obuvale in sicer tako dolgo, dokler bo kaj zalogo po najnižjih fabriških cenah: Otroške čevlje s klobučevino in podplati iz lacleja št. 19 do 28 4 K. Otroški čevlji, prima kakovosti s močnimi provkovanastimi podplati št. 21—25 6 K. Dobri čevlji za ženske iz klobučevine s debelimi akosi za sitimi klobučevinastimi podplati št. 37—42 11 K. (Droge čevljev). Močni moški usnjati čevlji s pribitimi lesenimi podplati št. 42—46 21 K. Naslov Rudolf Werdiseim tovarniška zaloga čevljev, Gradec, Sporgasse 11. 76

Weck-ov aparat za konzerviranje in okoli 100 dobro ohranjenih steklenic z gumiji (à 1/2 in 1 l) prodaj po dogovoru Jožefa Ostre, Staranovavas h. št. 3, pošta: Križevci Štaj. 77

Posestvo s štirimi orali zemlje, vinograd, sadonosnik, njive, se za ugodno ceno prodaj. Naslov Pukl, Rošpah 113, Kamnica pri Mariboru. Tudi vino se prodaj. 79

Iščem malo posestvo 3—4 orale za v najem v bližini Maribora, kjer bi bil ugoden prostor za kako trgovino. Dopisi: Scholz, Pekel pri Poljčanah. 78

Išče se voznik z enim ali dvema paroma konj za izvažanje lesa (hlo-dov) iz gozda na žago. Konjska krma preskrbljena, zaslužek na dan in pa konj 50 K garantiran, gozd leži pri Vuzenici na Štajerskem. Ponudbe naj se pošljejo na naslov: Janko Tavčar, Gradec, Katzianergasse 10. 80

Deklica, stara 16 let, želi vstopiti v kakšno trgovino kot učenka, zmožna dveh jezikov, vajena tudi domačega dela. Naslov: Kat. Se-ratik, Vojnik pri Celju. 84

Če rabijo kje na Štajerskem cerkovnika ali mežnarja, naj se mi piše. Doma sem iz Gorice in sem bil poprej tam v stolnici za mežnarja. Ker smo morali bežati, sem sedaj ob službo Jeremija Bigot, Sacrestano, Grabenstrasse št. 29 Gradec 91

Posestvo na prodaj. Hiša, gospodarska poslopja, njive, sadonosnik, travnik in gozd vse skupaj okoli 7 oralov, se s premičnino in živno vred prodaj. Posestvo leži v Stan-grovi 86, četrt ure od cerkve Sv. Treh kraljev in v zaradi družinskih razmer takoj prodaj. Pogoj se zvejo sri posestniku Rudolfa Zemljčič, c. in kr. pešp. 47. Ver. Era, Inf. Pion. Abt. Ptuj. 82

Stara močnejša kmetijska dekla za hišo, vrt in malo poljskega dela se sprejme v trgovski hiši blizu Maribora Naznanila na upravništvo „Slov. Gospodarja“ pod „Dekla“ št. 81.

Kdo kaj ve?

Pogreša se Filip Palčić, ki je služil na Turškem pri c. in kr. trenski diviziji, vojna pošta št. 315. Od meseca junija 1916 ni več no becega glasu od njega. Kdor kaj ve o njem, naj pove ali piše Teresiji Palčić v Višanih p. Velika Nedelja, Štajersko. — Prosim vo-jake-sobojenike, kateri ve kaj o Francetu Zdravcu 47. pešp. 12. poljske stotnije, 3 baon, 2 voj. vojna pošta 73. Ne vemo že od oktobra leta 1914 nič o njem. Naj se sporoči keni Teresiji Zdravcu v Saporci, pošta Apače 74

Automatična mišnica

za podgane 5 K 80 v., za miši 4 K. V eni noči se na-lovi po 40 miši. Nobeno vreme ne vpliva in se same uredijo. Lovilnica za kuhinjske žuželke „Rapid“ polovi na tisoče žuželke v eni noči, K 370. Povsod najboljše uspehi. Mnogo pohvalnih pism. Se pošilja proti povzetju. Poštnina 80 v. Razpoložljiva Tint-ner, Dunaj III/72. Neuburggasse št. 26. (1 Laszlo).

Zgubil se je lovski pes, rjav in lisast po imenu „Lourd“. Kdor ga ima, se prosí, da ga pripelje do Lucje Bak posestnice na Pernici pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Dobi ugodno plačilo. 71

Čevlji

z lesenimi podplati,

najboljše kakovosti, okovani, znotraj obloženi s kožuhovino.

Št. 26—28 K 14.—
„ 29—34 K 17.—
„ 35—38 K 20.—
„ 39—41 K 23.—
„ 42—46 K 26.—

Pošiljanje po pošti. Povzetje Zamenjava dovoljena.

M. Schram, Maribor ob D. 86

Preznanje na delovni prihodki ostane in postane
prošnje na sedanje in vnaprejšnje in izdatki ostane
posojilnica brezplačno, stranka plača samo tisto

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z nem. zavezo

sprejema hranilne vloge od vsakega, in jih obrestuje po

4%

Za nalaganje denarja po pošti se na razpela gospodarske c. kr. poštne hranilnice na Dunaju št. 92.465. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje

članom na vknjižbo, na poroštvo in zastavo pod zelo ugodnimi pogoji. Vknjižbo in druge zemljepisne izpeljave izvršuje posojilnica sama brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

„Hotel Beli vol“, Graška (cesarja Viljema) cesta št. 9.

Oporavilna številka: E 445/16-9.

Dražbeni oklic in poziv k napovedbi.

Na predlog Ptuijske hranilnice kot zahtevajoče stranke zastopane po g. dr. pl. Fichtenau bo dne 20. svečana 1917 predp. ob 9 uri, pri tem sodišču, v izbi št. 2 na podstavi s tem odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin: zemljiška knjiga Amtmannsdorf vl. št. 104 pritlična, zidana, z opeko krita kmetijska hiša z gospodarskim poslopjem in dvema parcelama njive v skupni izmeri 9 ha 76 arov 38 m² cenilna vrednost 9335 K 28 v, najmanjši ponudek 6223 K 52 v. K nepremičnini zemljiška knjiga Apače (Amtmannsdorf) ni pritliklase.

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja C. kr. okr. sodišče Ptui, odd. IV., dne 9. januarja 1917.

„Noben strah več za podplate!“

Nobenega strahu Vam ni treba več imeti radi podplatov, ker vam je zagotovljeno, da si ne morete enih in tistih podplatov dalje obrabiti, ako si jih okujete z našim najnovejšim in najzanesljivejšim sredstvom z imenom „Zuflucht.“ To je pripravno za vsako obuvanje, se lahko nosi, je zagotovljena trpežnost 1 leto, si zamore vsak sam na obuvanje pritrditi in stane za 5 parov le 5 K 50 v. Manj se ne razpošilja. Denar naprej ali na povzetje franko. Se priporoča, dokler se je kaj zaloge J. Kerhlanke, Hodoše, Ptui.

Mleko

kupujem po najvišjih cenah vsako množino. Posodo za prevažanje mleka sam preskrbim. Mesta za zbiranje mleka uredim na lastne stroške in v vsaki okolici. Cenj. ponudbe in dopise sprejema Adolf Bernhard, I. Mariborska mlekarja, Maribor, Koroška ulica 10.

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je K 1-20. O dobrem učinkovanju teh kapljic imam mnogo priznanih in pohvalnih pism. F. Prull, mestna lekarna „pri s. kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15.

Zahvala.

Nisem verjel, da bi te kapljice kaj pomagale. Sedaj ko sam prepričan, da res pomagajo, vam izrekam lepo hvale ter priporočam to zdravilo vsem svinjerejem. Prosim, pošljite mi spet vsaj nekaj kapljic za rdečico in sicer hitro kakor morete 6 steklenic. S poudarjenim Ivan Skorjanc.

Brednja vas, dne 6. avgusta 1916.

MILO

dobivate

v specialni trgovini za mleko

Milan Hočevar

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 30.

Istotam tudi sveče, krema za čevlje, toaletna mila, pralni praški, itd. na debelo in drobno!

Umetna gnojila in premog prodaje Zadruga v Račah. 646

Kislo zelje, belo repo,
kupiše trgovina Poš.,
Maribor, Koroška cesta 20. 10

Najcenejše namizno olje iz islandskega mahu,

si na najpriprostejši način in brez nadaljnjih stroškov in pridatkov napraviš, če si kupiš

Caraghee - morski islandski mah:
zavitek za napravo 1 litra namiznega olja velja K 1-; zavitek iste količine prvovrstnega, garantirano izbranega Caraghee - mahu za 1 liter olja K 1-30; zavitek za 2 litra olja iste najfinejše kakovosti K 2-40.

Za različne salate (zelje, to. krompirjeve, fižolove, mešane itd.) je to olje okusnejše od drugega jedilnega olja in zato v porabi že skoro v vseh restavracijah in hotelih. Isto ima blagodejen vpliv na človeški organizem, ker pospešuje prebavljanje in se zato uporablja mnogo v zdravilstvu.

Pri poštnih naročilih naj doda naročnik še 20 vin. za manjši, ozi. 30 vin. za večji zavitek in polje denar v naprej; jamči se samo za rekomandirane pošiljatelj, kdor to želi, naj doda še na daljnih 25 vin.

Poštna naročila in denarne pošiljave naj se pošiljajo na naslov: **IVAN DEŽMAN, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6.** (Trgovci dobijo na zahtevno reklamno tablo in precejšen popust.)

Svinjske kože

kupuje vsako množino vedno po višjih cenah nego prekupci. Kože se tudi sprejemajo v delo. Tovarna za usnje

Herman Berg,

Maribor, Usnjarska ulica

(Lederergasse) št. 8

ob Dravi, blizu novega državnega mostu. 41

Močan učenec se sprejme v mi zaravu. Kaiserstrasse št. 18 Maribor. 63

Močan in priden pekovski učenec se sprejme, takoj pri g. Kotnik pekarna Maribor Tegethoffova ul. 81. Takoj ki se se že učili ima o prednost. 50

Hišnik

brez otrok se takoj sprejme. Vpraša se Maribor Bismarckova 15 I. nadstropje vrata 5. 61

Studenčna sesalica

s popolno pripravo, 24 m dolge mecenove cevi, in studenčna o-mara, se zamenja za voz sena, slame ali dva vozova stelje. Po-jasnila v pisarni kmetijske po-družnice Maribor, Šilerjeva cesta št. 8. 62

Vsako množino vreč

kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje.

Nobenega zobobola več.

Nobenih neči brez spanja. Sredstvo „Fiden“ zmanjšuje bol pri velikih zobobolih, kakor tudi pri najbolj trdovratnem, revmatičnem zobobolu, kjer so že vsa druga sredstva bila zaman. Ako ni uspeha, se pošlje denar nazaj. Cena K 1-50, 3 škatljice K 4-; — Nobenega kamna na zobovih več! Srečnobelo zobovje se doseže s sredstvom „Xirisova voda za zobe“ Takojšnji uspeh. Cena 2 K; 3 steklenice K 5. Klemen, Košice (Kaschau), I. Postfach 12/20, Ogrsko. 2 H. Sch.

Vaše svinje

morajo biti hitro debele in mastne, krave morajo dati več mleka, kokoši morajo leči mogo jajc, ako jim redno dajete

Barthelnovo klajno apno.

primešano v hrano. 5 kg za poskušnjo K 4-50 od Dunaja, 50 kg K 38 od skladišča v Mariboru proti predplačilu. Cene niso obvezne, Mihael Barthel & Co. Dunaj, X/I. Siccardsburggasse 44 (Tvrda ustanovlj. 1781.)

Mosso.

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva, Maribor, Koroška cesta 10.

Darujte zanj vse zgodovinsko važne predmete, osobito vojne spomine

Gonilne jermene

takoj razpošilja Kattner & Co., Gradec 46. Bizojavni naslov „Gigant“, Gradec. 1 Kien.

+

Potrti vsled neizmerne žalosti oзнanjam o vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naš iskrenoljubljeni oče gospod

Matija Sever,

desetnik v Ormožju-bat., član vet. društva, posest. itd. v sredo dne 17. januarja ob 12. uri opoldan, vestno izpolnjujoč svoje dolžnosti vojaške službe do zadnjega dne, v starosti 52. let na poslednjih mrtvouda, previden s sv. zakramenti za umirajoč, nas v našo neizmerno žalost nena-doma in za vedno zapustil, ter sledil v pre-rani grob, pred komaj 4 mesece umrle nepo-zabne nam matere. Vsem, ki so prebalega po-kojnika dne 19. t. m. spremljali na humsko pokopališče k večnemu počitku, č. duhovščini, darovalcem vencev, ter za mnogobrojne ustmene in pismene dokaze prisrčnega sočutja, posebej še slav. domačemu vet. boj. društvu, gg. orož-nikom iz Središča in Ormoža, ki so v tako častnem številu prihiti izkazat zadnjo čast nepozabnemu rajniku, izrekamo našo najiskre-njejšo zahvalo.

Ham pri Ormožu, dne 26. jan. 1917.

Globoko žalujoči sin in hčerki.